

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ“ АД

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината завършваща на 31.12.2023 г.

С ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

Представяващи:

Съставител:

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД

"Одит-Корект" ООД

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До Акционерите на

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ“ АД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ“ АД („Дружеството“) съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 г., консолидирания отчет за доходите и консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и застрахователните резерви и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи съществена информация за счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансово състояние на Дружеството към 31 декември 2022 г. и неговите консолидирани финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос	<i>Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведеня от нас одит</i>
Оценка на пасиви по застрахователни договори Приложение III Пояснения за елементите на консолидирания отчет за финансовото състояние т. 10 Пасиви по издадени застрахователни договори От 01.01.2023 г. МСФО 17 „Застрахователни договори“ замества МСФО 4 „Застрахователни договори“. Той установява нови принципи за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на застрахователни договори. Целта на МСФО 17 е да гарантира, че застрахователите предоставят подходяща информация, която вярно представя застрахователните договори. Прилагането на стандарта е сложен процес и със сериозен ефект върху финансовите отчети на застрахователните дружества. Към 31.12.2023 г. Дружеството отчита пасиви по застрахователни договори в размер на 3 552 хил. лв., които съставляват 81,08 % от стойността на пасивите на Дружеството към тази дата и са както следва: • пасив за остатъчно покритие (1 111 хил. лв.); • пасив за възникнали щети (2 441 хил. лв.).	По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до: - преглед и анализ на последователно прилагане на новата счетоводна политика за оценка и представяне на пасивите по застрахователни договори на Дружеството от гледна точка на изискванията на МСФО 17 „Застрахователни договори“ и приложимата регулаторна рамка за специфичната дейност на Дружеството; - проверка на пълнотата и точността на използваните за изчисленията данни; - преценка дали разработената и използвана нова актюерска методология е подходяща чрез на критичен анализ на основните предположения и преценки; - оценка на професионалната квалификация, компетентност, опит и обективност на актюера, отговорен за изготвянето на оценката на пасивите по застрахователни договори; - включване на членове на одиторските екипи с подходяща актюерска квалификация и опит, които да изготвят критичен анализ на уместността на ключовите допускания на прилаганата методология за изчисляване на пасивите по застрахователни договори; - извършихме равнение на входящите данни с данните от счетоводните регистри;

Оценката на пасивите по застрахователни договори е област, която изисква прилагането на професионална преценка чрез използването на съвкупност от статистически и математически методи и правила, които да са в съответствие със счетоводната политика на Дружеството и с регулаторните изисквания по отношение на тези провизии.

МСФО 17 изисква пасивите по застрахователни договори на животозастрахователните дружества да се оценяват първоначално чрез оценка на бъдещите парични потоци, свързани с изпълнението на договора. Като втора стъпка паричните потоци се дисконтират, за да се отразят стойността на парите във времето и финансовите рискове. На третата стъпка се изчислява корекция на риска, за да се вземат предвид нефинансовите рискове. Маржът на договорните услуги се изчислява в момента на първоначалното признаване и представлява все още нереализираната печалба за група застрахователни договори.

При извършване на оценката на пасивите по застрахователни договори има значителна степен на субективизъм. Сложността на процеса изисква съществени преценки по отношение на прилагането на ключови предположения на несигурни бъдещи ефекти и методология за изчисляване. Особено по отношение на нефинансови предположения като смъртност, продължителност на живот, инвалидност или

- оценяване пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет.

В резултат на извършените процедури, ние достигнахме до заключението, че оценката на пасивите по застрахователните договори на Дружеството в консолидирания финансов отчет за 2023 г. е разумна, адекватна и съответства на МСФО 17 „Застрахователни договори“.

заболеваемост, поведение на клиентите (анулиране) или развитие на медицинските разходи.

Поради това, ние определихме формирането на пасивите по застрахователни договори като ключов одиторски въпрос.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността и декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания доклад за дейността и декларацията за корпоративно управление ние изгълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава

седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет, върху който сме изразили немодифицирано мнение.
- б) Консолидирания доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството. не е извършило ретроспективно отчитане в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на

сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД и ОДИТ-КОРЕКТ ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на „ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ“ АД („Дружеството“) от общото събрание на акционерите, проведено на 17.09.2023 г., за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Дружеството представлява шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД и пети пълен

ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от ОДИТ-КОРЕКТ ООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас съвместно одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършения от нас съвместен задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставяли други услуги на Дружеството, които да не са посочени в консолидирания доклад за дейността или консолидирания финансов отчет на Дружеството.

София, 27 септември 2024 г.

ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД

Одиторско дружество, регистрирано под № 114 от публичния регистър към Института на дипломираните експерт-счетоводители в България

Георги Тренчев

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

гр. София

бул. Ген. Едуард И. Тотлебен № 71-73

ОДИТ-КОРЕКТ ООД

Одиторско дружество, регистрирано под № 064 от публичния регистър към Института на дипломираните експерт-счетоводители в България

Росица Тричкова

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

гр. София

ул. Вишнева № 12

**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО
СЪСТОЯНИЕ към 31.12.2023 г.**

	Бел.	31.12.2023 г.	31.12.2022 г. * преизчислен	01.01.2022 г. * преизчислен
АКТИВ		BGN'0000	BGN'0000	BGN'0000
Дълготрайни				
Нематериални активи	1	72	-	-
Инвестиции в дъщерни,асоциирани предприятия	2	593	593	593
Финансови активи	3	4 689	0	707
Активи по застрахователни договори	11,12	650	525	916
Дългосрочни инвестиции	4	6 832	6 832	6520
ДМА	5	2 573	2 655	2731
Отсрочени данъци		13	11	12
Краткотрайни				
Текущи финансови активи	6	2 537	6 825	7573
Материални запаси	7	551	-	-
Вземания и други активи	8	916	2 249	2434
Пари и парични еквиваленти	9	2 720	2 766	1037
СУМА НА АКТИВА		22 146	22 456	22 523
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВ				
Акционерен капитал	13	13 769	13769	12769
Резерв		106	106	106
Преоценъчен резерв		1 505	1504	1504
Застрахователен финансов резерв		-187	-185	-
Неразпределена печалба		-1 774	1537	868
Непокрита загуба		838	-203	-284
Печалба за финансовата година		-169	-2332	750
		14 088	14 196	15 713
Неконтролиращо участие		970	1 007	1 008
Нетекущи пасиви				
Подчинен дълг	10	300	300	300
Нетекущи финансови пасиви	13	1 973	1702	1270
Отсрочени данъчни пасиви	14	158	166	172
		2 431	2 168	1 742
Текущи пасиви				
Пасиви по застрахователни договори	11	3 552	3235	3302
Пасиви по държани презастрахователни договори	11	247	253	-221
Задължения и други пасиви		858	1597	979
СУМА НА ПАСИВИТЕ		4 657	5 085	4 060
СУМА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ И ПАСИВИТЕ		22 146	22 456	22 523

Неразделна част от настоящия отчет са пояснителните сведения от стр. 1 до стр. 58

Представяващи:

Съставител:

Дата на съставяне: 09.09.2024

Заверил съгласно одиторски доклад от 27.09.2024 г.

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД рег.№ 114

"Одит-Корект" ООД рег.№ 64

Георги Тренчев - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Росица Тричкова - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА
И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД**
за 2023 година

	Бел.	2023 г. BGN'0000	2022 г. * преизчислен BGN'0000
Приходи от застрахователни договори		6 096	6 112
Разходи по застрахователни услуги	17	(6 793)	(6 175)
Нетни приходи по държани презастрахователни договори		473	699
Резултат от застрахователни услуги		(224)	636
Финансови приходи	19	505	436
Приходи от продажби	18	3 541	2 357
Други приходи		31	103
Приходи от продажба на лизингови активи		2 139	1 973
Приходи от незастрахователни дейности		6 216	4 869
Административни разходи		(1 730)	(2 054)
Разходи за суровини, материали и външни услуги		(1 696)	(2 152)
Разходи за амортизации и обезценки		(136)	-
Други разходи		-	(312)
Себестойност на продадените лизингови активи		(2 183)	(1 874)
Резултат от незастрахователни дейности		(5 745)	(6 392)
Нетна доходност от инвестиции	19	84	391
Финансови разходи	19	(204)	(1 808)
Други оперативни приходи и разходи - нето		(222)	-
Печалба преди данъчно облагане		(95)	(2 304)
		-	-
(Разходи)/приходи за данъци		(33)	(5)
Нетна печалба/загуба за годината		(128)	(2 309)
На групата		(169)	(2 332)
На неконтролиращото участие		41	23
Друг всеобхватен доход			
Признати финансови приходи/разходи по застрахователни договори през ОВД		(2)	(185)
Общо всеобхватен доход		(130)	(2 494)

Неразделна част от настоящия отчет са пояснителните сведения от стр. 1 до стр. 58

Представяващи:

Съставител:

Дата на съставяне: 09.09.2024

Заверил съгласно одиторски доклад от 27.09.2024 г.

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД рег.№ 114

"Одит-Корект" ООД рег.№ 64

Георги Тренчев - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Росица Тричкова - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ за
2023 година

	2023 г.	2022 г. конс * преизчислен
	BGN'0000	BGN'0000
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ		
Получени премии по застрахователни договори	6 213	6 060
Получени премии по презастрахователни договори	420	2 321
Платени премии за държани презастрахователни договори	(63)	-
Парични потоци за придобиване на застрахователни договори (аквизиционни парични потоци)	(4 280)	-
Платени претенции по застрахователни договори	(659)	(6 138)
Други платени разходи по застрахователни услуги във връзка с издадени полици	(1 277)	(631)
Постъпления от финансов лизинг и кредити	2 416	4 332
Плащания по финансов лизинг и кредити	(2 004)	(2 238)
Постъпления свързани с търговски контрагенти	3 413	1 314
Плащания на доставчици и персонала	(4 029)	(2 483)
Предоставени кредити	(231)	-
Платени дивиденди	(213)	(24)
Платени данъци	(25)	(12)
Други парични потоци от оперативна дейност	(90)	(544)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	(409)	1 957
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ		
Продажба на дълготрайни активи	-	24
Покупка на дълготрайни активи	(24)	-
Други парични потоци от инвестиционна дейност, включително лихви по депозити	263	687
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	239	711
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ		
Постъпления от емитирани ценни книжа	-	1 000
Получени кредити	398	(232)
Платени лихви	(194)	(32)
Плащания по получени заеми	(80)	(1 675)
Нетни парични потоци от финансова дейност	124	(939)
(Намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти	(46)	1 729
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	2 766	1 037
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	2 720	2 766

Неразделна част от настоящия отчет са пояснителните сведения от стр. 1 до стр. 58

Представяващи:

Съставител:

Дата на съставяне: 09.09.2024

Заверил съгласно одиторски доклад от 27.09.2024 г.

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД рег.№ 114

"Одит-Корект" ООД рег.№ 64

Георги Тренчев - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Росица Тричкова - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ
ЗА ПРОМЕНИТЕ В
СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
към 31.12.2023 г.**

	Акционерен капитал	Резерви	Преопен ъчен резерв	Застрахо вателен финансо в резерв	Неразпреде лена печалба	Неконтро лиращо участие	Общо собствен капитал
	BGN'0000	BGN'0000	BGN'0000	BGN'000 0	BGN'0000	BGN'0000	BGN'0000
Към 31 декември 2021	12 769	106	1 504		1 253		15 632
Ефект от първоначалното преминаване към МСФО 17					81		81
Преизчислен баланс към 01 януари 2022	12 769	106	1 504		1 334	1 008	16 721
Застрахователен/презастрахователен финансов резерв				(185)			(185)
Увеличение на капитала за сметка на собствениците	1 000						1 000
Разпределение на печалба						(24)	(24)
Друг всеобхватен доход за годината					(2 332)	23	(2 309)
Преизчислен баланс към 31 декември 2022	13 769	106	1 504	(185)	(998)	1 007	15 203
Печалба за годината					(169)		(169)
Разпределение на печалба						(22)	(22)
Други промени			1		63	(56)	7
Друг всеобхватен доход за годината				(2)		41	39
Баланс към 31 декември 2023	13 769	106	1 505	(187)	(1 104)	970	15 059

Неразделна част от настоящия отчет са пояснителните сведения от стр. 1 до стр. 58

Представяващи:

Съставител:

Дата на съставяне: 09.09.2024

Заверил съгласно одиторски
доклад от 27.09.2024 г.

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД
рег.№ 114

"Одит-Корект" ООД рег.№ 64

Георги Тренчев - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Росица Тричкова - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Съдържание

I. Учредяване и регистрация.....	9
II. Значими счетоводни политики	10
2.1. База за изготвяне на годишния индивидуален финансов отчет.....	10
Признаване и оценка на групите застрахователни договори.....	17
Основни принципи на признаване на група застрахователни договори	17
Признаване на приход по група застрахователни договори	17
Общ преглед на избора на модел на оценка.....	17
Тест за обременителни договори при последващо оценяване, за бизнес, оценяван по Подхода на разпределение на премията	17
Презастрахователни договори.....	18
Първоначална класификация и ниво на агрегиране	18
Признаване и оценка на групите презастрахователни договори	18
2.2. Приложима мерна база.....	25
2.3. Сравнителни данни.....	26
2.4. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки	26
2.5. Функционална валута и валута на представяне	27
2.6. Управление на финансовите рискове.....	27
2.7. Значими счетоводни политики	27
2.9. Провизии, условни пасиви и условни активи	36
2.10. Лизинг.....	36
2.12. Данъчно облагане.....	38
2.13. Дивиденди.....	39
2.14. Свързани лица	39
2.15. Преустановени дейности.....	39
2.16. Обезценка	39
2.17. Застрахователни приходи.....	41
2.18. Изплатени обезщетения.....	41
2.19. Застрахователни пасиви	41
2.20. Комисионни на застрахователните посредници	41
2.21. Аквизиционни разходи.....	41
2.22. Административни разходи.....	42
III. ПОЯСНЕНИЕ ЗА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	42
1. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ, АСОЦИИРАНИ И ДРУГИ ПРЕДПРИЯТИЯ	42
2. НЕТЕКУЩИТЕ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ.....	Error! Bookmark not defined.
3. АМОРТИЗАЦИЯ НА НЕТЕКУЩИТЕ АКТИВИ	45
4. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	45
5. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ.....	43
6. ВЗЕМАНИЯ	46
7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА.....	44
8. ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА.....	46
9. ПОДЧИНЕН СРОЧЕН ДЪЛГ	47
10. ПАСИВИ ПО ИЗДАДЕНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДОГОВОРИ.....	47
11. КАПИТАЛ.....	50
12. ТЕКУЩИ ПАСИВИ	Error! Bookmark not defined.
IV. ПОЯСНЕНИЯ ПО ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД.....	51
1. РЕЗУЛТАТ ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ УСЛУГИ	51
2. РЕЗУЛТАТ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ.....	52
V. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	53
VI. УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ПАСИВИ	54
VII. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	54
VIII. Други оповестявания.....	57
1. Събития след края на отчетния период	57
2. Корекция на грешки	57
3. Действащо предприятие.....	57
4. Оповестявания съгласно други законови изисквания	58

I. Учредяване и регистрация

"Животозастрахователен институт" АД е акционерно дружество, регистрирано в Софийски градски съд по фирмено дело №14844 от 2005 г. със седалище и адрес на управление гр.София, бул."Черни връх" № 51Д. Дружеството е получило лиценз от Комисията по финансов надзор с Решение № 758-ЖЗ от 09.12.2005 г. .

С решение на Комисията за финансов надзор № 210-ЖЗ от 28.02.2018 г. бе дадено разрешение за преобразуване чрез вливане на Застрахователно акционерно дружество „Здравноосигурителен институт” АД, ЕИК 131473721 в „Животозастрахователен институт” АД, ЕИК 175010739. С вписването и заличаването на съответните обстоятелства в Търговския регистър, считано от 22.03.2018 г. Застрахователно акционерно дружество „Здравноосигурителен институт” АД не съществува в правния мир. В резултат на това преобразуване, „Животозастрахователен институт” АД става универсален правоприменник на ЗАД „Здравноосигурителен институт“ АД, включително и на застрахователния портфейл от договори. Представителството, седалището и адресът на управление, съответно адрес за кореспонденция остават същите.

Преобразуването се осъществява чрез вливане в съответствие с разпоредбата на чл.262,ал.1 от Търговския закон, при което Преобразуващото се дружество се влива в Приемащото дружество. В резултат на вливането цялото имущество на Преобразуващото се дружество преминава в Приемащото дружество и последното става негов универсален правоприменник.Преобразуващото се дружество преустановява съществуването си и се прекратява без ликвидация.

Дружеството е с капитал 13 769 000 (тринадесет милиона седемстотин шестдесет и девет хиляди) лева, разпределен в 137 690 броя поименни безналични акции с номинална стойност 100 лева всяка една.

Предмет на дейност на дружеството е застраховане, с извършване на следните видове застраховки: застраховка „Живот и рента“, допълнителна застраховка, застраховка „Злополука“, застраховка „Заболяване”.

II. Структура на Групата

Дружества, включени в консолидирания финансов отчет са:

1. Животозастрахователен институт АД
2. Тони Консулт ООД
3. Хармония ТМ АД

Тони Консулт ООД е регистрирано в България и дейността му е свързана с финансов лизинг на активи.Дружеството е вписано в Регистъра на финансовите институции по чл. 3а, ал. 2 от Закона за кредитните институции с регистрационен номер BGR00386, с дейност по ЗКИ: финансов лизинг и парични заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Към 31.12.2022г. дружеството има назначен персонал 5 служителя (към 31.12.2021г. – 7 служителя).

През 2020 година след проведени срещи, икономически, стратегически и др.анализи Дружеството майка Животозастрахователен институт АД заявява инвестиционните си намерения за придобиване на акционерно участие в капитала на “ХАРМОНИЯ-ТМ” АД , ЕИК 820191135, по реда на чл.195 от Търговския закон, вр.чл.193 от Търговския закон, чрез апортна вноска на притежаваните 4 499 220 броя обикновени поименни акции от капитала на “ЛЕВ КОРПОРАЦИЯ” АД, представляващи 8.11% от капитала на дружеството. В резултат на което към 31.12.2020г. дружеството майка придобива контрол върху предприятие Хармония ТМ АД с 94,10% по силата на сключено споразумение. Дружество Хармония ТМ АД се включва към консолидирания отчет на Групата към края на 2020 година. През 2021 година е вписано увеличение на капитала на Хармония ТМ АД чрез апорт, в резултат на което участието на Животозастрахователен институт АД е с 94,16%.

Хармония ТМ АД е дружество, извършващо стопанска дейност от 1991г. в град Тетевен и осъществяващо производство и търговия в страната и чужбина на мебели, производство на шперплат, плочи от дървесни

частици, дървени материали, опаковки и други изделия от дървен материал. Към 31.12.2023 г. дружеството има назначен персонал 67 служителя (към 31.12.2022 г. – 80 служителя).

III. Значими счетоводни политики

3.1. Обхват на консолидацията, консолидационни процедури и база за изготвяне на годишния консолидиран финансов отчет

Настоящият консолидиран финансов отчет включва финансовите отчети на дружествата в Групата към 31 декември за всяка от представените години – отчетна 2023 година и предходна 2022 година. Финансовите отчети на тези дружества се изготвят за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и се прилага единна счетоводна политика.

Към края на 2023 г. Групата „Животозастрахователен институт“ АД отчита участие в размер на 65,50 % от капитала на „Тони консулт“ ООД, чийто предмет на дейност е свързан с покупка и продажба на стоки, спедиционна, складова и лизингова дейност, комисионна, спедиционна дейности, търговско представителство и посредничество, превозна, туристическа, рекламна, информационна, импресарска дейности или предоставянето на други услуги, сделки с интелектуална собственост, вътрешнотърговски и външнотърговски операции, както и извършване на други разрешени от законодателството дейности.

Към края на 2023г. Групата „Животозастрахователен институт“ АД отчита участие в размер на 94,16% от капитала на „Хармония ТМ“ АД, чийто предмет на дейност е свързан с производство и търговия в страната и чужбина на мебели, производство на шперплат, плочи от дървесни частици, дървени материали, опаковки и други изделия от дървен материал.

Дружеството-майка е това, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дъщерните дружества се консолидират изцяло от датата на тяхното придобиване, представляваща датата на която Групата получава контрола и продължават да се консолидират до датата, на която този контрол бъде изгубен.

Дъщерни дружества са всички предприятия, върху които дружеството-майка има контрол да управлява финансовите и оперативни политики, като обикновено това се свързва със прякото притежание на повече от половината права за гласуване, респ. повече от половината от капитала на съответното дружество. В определени случаи дъщерните дружества могат да се контролират и непряко от дружеството-майка.

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществени обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба.

Дяловете на съдружници или акционери - трети лица в дъщерните дружества, извън тези на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо /малцинствено участие”. Неконтролиращото малцинствено участие обичайно съдържа изменението на сумата на дела на тези трети лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

Към края на 2023г., респективно към края на 2022 г. Дружеството-майка „Животозастрахователен институт“ АД отчита участие 9.73 % в капитала на АЛТОМАКС АД за всяка от посочените години.

Към края на 2023г. Дружеството-майка „Животозастрахователен институт“ АД отчита непряко участие в размер на 8,11% в капитала на „ЛЕВ КОРПОРАЦИЯ“ АД, които акции са апортирани в Хармония ТМ АД и вписването е направено през 2021г.

За група Лев Инс АД крайно дружество-майка на Група Животозастрахователен институт АД участията в тези дружества са както следва:

"ЛЕВ КОРПОРАЦИЯ" АД	7,641%
"ААТОМАКС" АД	90,27%

Което прави Алтомакс АД дружество от групата върху което групата в лицето на крайното дружество майка има 100% контрол.

Асоциирано дружество е това, в което дружеството-майка упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при притежаване, пряко или косвено, от страна на дружеството-майка на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано и освен това дружеството-майка има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на решенията по отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между дружеството-майка и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно - дружеството-майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

За включването на асоциираните дружества в консолидирания финансов отчет е приложен методът на собствения капитал, според който инвестицията на дружеството-майка в него първоначално се отчита по цена на придобиване, а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на дружеството-майка в нетните активи на асоциираните и съвместни дружества след придобиването.

Вътрешните разчети между дружеството-майка и асоциираните дружества не се елиминират. Нереализираната печалба или загуба от сделки между тях се елиминира до процента на груповото участие в асоциираните и съвместни дружества, като включително се проверява за обезценка в случаите на загуба.

Този финансов отчет е консолидиран. Дружеството съставя консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети”.

Консолидираният финансов отчет на Групата на "Животозастрахователен институт" АД е изготвен в съответствие с изискванията на Международните счетоводни стандарти, издадени от Комитета за Международни счетоводни стандарти и приети за приложение от Европейския съюз (МСС), които ефективно са в сила за 2023 г. МСС включват Международните счетоводни стандарти, Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), Тълкованията на Постоянния комитет за разяснения и Тълкованията на Комитета за разяснения на МСФО. Комитетът за МСС преиздава ежегодно стандартите и разясненията към тях, които след одобряване от Европейския съюз са валидни за годината, за която са издадени.

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания/разяснения, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

Ръководството на Групата се е съобразило с всички тези счетоводни стандарти и разяснения към тях, които са приложими към нейната дейност и са приети официално за приложение от Европейския съюз към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет. От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишния период започващ на 1 януари 2023 г., не се налагат значими промени в счетоводната политика на Групата.

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения, които са влезли в сила тази година и са както следва:

МСФО 17 „Застрахователни договори“ (в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС)

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
- изрична корекция за риск, и
- надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

Изменения в МСФО 17 „Застрахователни договори“: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 „Финансови инструменти“ – Сравнителна информация (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

Измененията касаят оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Измененията ще помогнат на застрахователите да избегнат тези временни счетоводни несъответствия и следователно ще подобрят полезността на сравнителната информация за инвеститорите чрез възможността да представят сравнителна информация за финансовите активи.

Изменения в МСС 1 „Представяне на финансовите отчети“ и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

Групата оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

Предприятието трябва да прилага измененията в стандарта за транзакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Дружеството следва да признае в началото на сравнителния период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа - примерни правила от втори стълб (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

През декември 2021 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) публикува правила с цел извършването на реформа в международното данъчно облагане. Втори стълб има за цел да обложи с минимална ефективна корпоративна данъчна ставка 15% големите компании, които реализират годишен оборот над 750 млн. евро. Измененията във връзка с „Международната данъчна реформа - примерни правила от втори стълб“ са:

- въвежда се изключение от изискванията на МСС 12 предприятието да признава и оповестява информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб на ОИСР. Предприятието трябва да оповести, че е приложило изключението.
- изискване предприятието да оповестява отделно своите текущи данъчни разходи (приходи), свързани с данъците върху дохода от втори стълб. Изискване в периодите, в които законодателните актове от втори стълб са приети или по същество приети, но все още не са влезли в сила, предприятието да оповести известната му или подлежащата на приблизително оценяване при разумни усилия информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат ефекта върху предприятието от данъците върху дохода от втори стълб, произтичащи от това законодателство.
- изключението се прилага задължително и незабавно след публикуването на измененията в МСС 12 и със задна дата в съответствие с МСС 8.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2023 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Групата. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. Информация за тези стандарти и изменения е представена по-долу:

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи (в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС)

Измененията в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние, но не и размера им, момента на признаването на активи, пасиви, приходи или разходи или информацията, която дружествата оповестяват за тези елементи. Измененията имат за цел да изяснят следното:

- класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на съществуващи права в края на отчетния период, като всички засегнати параграфи от стандарта вече използват еднакъв термин, а именно „правото“ на отсрочване на уреждането на пасива с поне дванадесет месеца. Изрично се посочва, че само наличното право „в края на отчетния период“ трябва да влияе върху класификацията на пасива;
- класификацията не се влияе от очакванията на Дружеството дали ще упражни правото си да отсрочи уреждането на пасива;

- уреждането на пасивите може да се осъществи чрез прехвърляне на парични средства, капиталови инструменти, други активи или услуги на контрагента.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели (в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС)

МСС 1 се изменя, както следва:

- уточнява се, че ако правото на отлагане на уреждането за най-малко 12 месеца е предмет на изпълнение на условия от страна на предприятието след отчетния период, тогава тези условия няма да повлияят на това дали правото на отлагане на уреждането съществува в края на отчетния период (отчетната дата) за целите на класифицирането на пасива като текущ или нетекущ;
- за нетекущите пасиви, предмет на условия, от предприятието се изисква да оповестява информация за:
 - условията (например естеството и датата, до която предприятието трябва да изпълни условието);
 - дали предприятието би спазило условията въз основа на обстоятелствата към отчетната дата; и
 - дали и как предприятието очаква да изпълни условията до датата, на която финансовите показатели трябва да бъдат изчислени съгласно договора.

Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС)

Измененията в МСФО 16 изискват от Дружеството продавач-наемател да оценява впоследствие лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг, по начин, по който не признава никаква сума от печалбата или загубата, която се отнася до правото на ползване, което то запазва. Новите изисквания не възпрепятстват продавача-наемател да признае в текущия финансов резултат печалбата или загубата, свързана с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор. Измененията на МСФО 16 не предписват специфични изисквания за оценяване на лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг.

Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици (в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС)

Измененията в МСС 7 и МСФО 7 ще добавят изисквания за оповестяване, както и указания в рамките на съществуващите изисквания за оповестяване, свързани с предоставянето на качествена и количествена информация относно споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици. Тези изменения добавят две цели за оповестяване, които ще накарат предприятията да оповестяват в пояснителните приложения информация, която позволява на ползвателите на финансовите отчети да оценят как споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици влияят върху пасивите и паричните потоци на предприятието и да разберат ефекта на споразуменията за финансиране на доставчици върху изложеността на предприятието на ликвиден риск и как предприятието може да бъде засегнато, ако споразуменията вече не са достъпни за него.

Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост (в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС)

Измененията в МСС 21 включват:

- уточняване кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не - една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел; една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако предприятието може да получи само незначителна сума от другата валута;
- изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена - когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия;
- изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема - когато валутата не е конвертируема, предприятието оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

Групата прилага МСФО 17 за първи път на 1 януари 2023 г.

Застрахователни договори

Значителен застрахователен риск

Застрахователните договори са тези, при които една страна (издателят) приема значителен застрахователен риск от друга страна (притежателя на полицията), като се съгласява да компенсира притежателя на полицията в случай на конкретно несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което засяга неблагоприятно притежателя на полицията.

Групата счита, че застрахователният риск е значителен единствено, ако застрахователното събитие би могло да доведе до плащането от издателя на допълнителни суми, които са значителни, при всеки отделен сценарий, като се изключат сценариите, които нямат търговска същност (т.е. нямат видим ефект върху икономическото съдържание на сделката). Ако при всеки сценарий, който има търговска същност, застрахователното събитие означава, че биха били платими значителни допълнителни суми, условието в предходното изречение може да бъде изпълнено дори ако застрахователното събитие е изключително малко вероятно или дори ако очакваната (т.е. претеглена спрямо вероятността) настояща стойност на условните парични потоци е малка част от очакваната настояща стойност на останалите парични потоци от застрахователния договор.

Класификацията на всеки един договор, сключван от Групата като застраховател, се извършва на база на тест за значителен застрахователен риск.

Критерии за определяне на съществен застрахователен риск са:

- (а) Определяне на застрахователното събитие
- (б) Установяване, че застрахователното събитие има неблагоприятно въздействие върху застрахования
- (в) Установяване на сценарий/вариант при който възниква застрахователното събитие
- (г) Тест, че събитието във (в) има търговски характер
- (д) Определяне сумата на плащането от застрахователя
- (е) Определяне на друг сценарий, в който застрахователното събитие не се случва
- (ж) Установяване, че (е) също има търговски характер
- (з) Определяне на печалбата от (ж)
- (и) Сравняване на (д) и (з). Ако е необходимо сравняване на актюерските и финансовите еквиваленти
- (й) Установяване дали (д) е значително повече от (з). Ако да, тогава договорът е застрахователен.

На база на критериите, описани по-горе, всички договори на дружеството-майка в Групата се определят като застрахователни.

Разграничими компоненти

При прегледа на договорите Групата не установява наличие на инвестиционни компоненти, които да се отчитат съгласно МСФО 9 или компоненти за услуги, които да се отчита съгласно МСФО 15.

Ниво на агрегиране

Групата прилага две нива на агрегиране на застрахователните договори – 1) портфейли застрахователни договори и 2) групи застрахователни договори.

Портфейли от застрахователни договори

Групата определя като първо ниво на агрегиране портфейли застрахователни договори, формирани на база продуктови линии съгласно Платежоспособност 2 (SI). Формираните портфейли имат сходни рискове, които се управляват заедно. Всички сделки сключени при свободата на предоставяне на услуги на територията на ЕИП по тези продуктови линии се идентифицират като отделен портфейл за всяка отделна държава.

Групата определя следните елементи, които да участват при сегментацията на застрахователните договори с цел спазване на изискването за групиране на договори, „[...] които са обект на сходни рискове и се управляват заедно :

- Линия бизнес съгласно изискванията на Платежоспособност 2 (PI2);
- Държава, в която се извършва дейност
- Индивидуални полици срещу групови полици;
- Характеристики на договора, които предполагат различни модели на измерване (напр. многогодишни срещу годишни полици);
- Характеристики на паричните потоци, които предполагат различни модели на измерване (напр. парични потоци, свързани с премии и комисионни срещу такива, свързани с щети).

Групата приема, че линията бизнес съгласно PI2 групира договори с приемливо ниво на сходност на рисковете и я използва като база за сегментиране на застрахователни договори съгласно МСФО 17.

Групата прави симплификация, като не отделя индивидуалните от груповите договори в различни групи. Основание за симплификацията е съотношението на индивидуалните към груповите полици в целия портфейл, което дава основание на Групата да счита ефекта върху резултата от разликата в рисковете за несъществен. Същата симплификация е приложена и по отношение на многогодишните полици.

Групата определя два типа портфейли от застрахователни договори, въз основа на характеристиките на паричните потоци – портфейли застрахователни договори за отчитане на движенията по отношение на премията и такива, за отчитане на движенията по отношение на щетите.

Групи застрахователни договори

Групата определя като второ ниво на агрегиране групи застрахователни договори, като ги разделя най-малко на:

- група от договори, които при първоначалното признаване са обременяващи, ако има такива;
- група от договори, по отношение на които при първоначалното признаване не е налице значителна възможност да станат впоследствие обременяващи, ако има такива; както и
- група от останалите договори в портфейла, ако има такива.

Групата отговаря на изискването на стандарта за „годишна кохорта“, като разграничава групите застрахователни договори и съгласно годината на издаване на договорите, от които са формирани те. В една група застрахователни договори могат да се включват само договори, издадени в една и съща финансова година.

Групата класифицира всеки сключен застрахователен договор в съответната група на дата на сключване. Групите застрахователни договори се определят и в зависимост от годината на издаване на договорите, които ги формират. В една и съща група се включват договори, между чието издаване не е минала повече от една година, т.е. в една група застрахователни договори могат да се включват само договори, издадени в една и съща финансова година. Групата класифицира всеки сключен застрахователен договор в съответната група на дата на сключване.

Признаване и оценка на групите застрахователни договори

Основни принципи на признаване на група застрахователни договори

Групата признава група застрахователни договори, които издава на най-ранната от следните дати:

- началото на периода на покритие на групата от договори;
- датата, на която стане дължимо първото плащане от притежател на застрахователна полица в групата;
- за група от обременяващи договори, когато групата стане обременяваща.

Признаване на приход по група застрахователни договори

Групата признава приход по група застрахователни договори, като разсрочва застрахователната премия за периода на покритие на всеки един от договорите, формиращи съответната група застрахователни договори. Периодът на покритие е този период, през който Групата предоставя услуги по застрахователен договор. Този период включва услугите по застрахователен договор, които са свързани с всички премии, попадащи в рамките на застрахователния договор.

Общ преглед на избора на модел на оценка

МСФО 17 изисква да се оценяват активите и пасивите по застрахователни договори, като се използва Общият модел за оценка (GM), където приблизителните оценки на всички права и задължения се измерват отново, като се използват действителни безпристрастни допускания през всеки отчетен период. Опростеният подход за разпределяне на премията (РАА) е разрешен за изчисление на Пасива за остатъчно покритие (LRC), ако предоставя измерване, което не се различава съществено от това, направено по Общия модел, или ако периодът на покритие по групата застрахователни договори е една година или по-малко.

Критериите, които трябва да са едновременно изпълнени, за да се приложи Подходът за разпределяне на премията (PPA), са:

- Периодът на покритие по групата застрахователни договори е една година или по-малко;
- Пасивът за остатъчно покритие, изчислен по РАА, не се различава съществено от Пасивът за остатъчно покритие, изчислен по GM;
- Няма обременителни групи застрахователни договори при първоначално признаване.

Групата прилага Подхода на разпределение на премията по отношение на всички групи застрахователни договори.

Тест за обременителни договори при последващо оценяване, за бизнес, оценяван по Подхода на разпределение на премията

Групата извършва проверката за обременителни договори, първо - при първоначално признаване на групите застрахователни договори и след това - най-малко веднъж годишно, преди приключване на финансовата година и винаги, когато възникнат обстоятелства и факти, предполагащи промяна на печелившите групи застрахователни договори в обременителни.

Групата извършва гореописаната проверка чрез тест за обременителни договори за целия период на покритие, който се изразява в съпоставяне на входящите и изходящите парични потоци, разпределени към групите застрахователни договори.

Групата прилага теста за обременителни договори на ниво група застрахователни договори.

На датата на първоначално признаване (1 януари 2022 г.) и към 31 декември 2023 г. не са идентифицирани обременителни групи застрахователни договори.

Презастрахователни договори

Презастрахователен договор е застрахователен договор, издаден от един субект (презастраховател), за да компенсира друг субект за искове, произтичащи от един или повече застрахователни договори, издадени от този друг субект. Като цяло методологията, дефинирана за издадени договори за пряко застраховане, може да се счита за референтна и за издадени презастрахователни договори и държани презастрахователни договори.

Първоначална класификация и ниво на агрегиране

По отношение на презастрахователните договори Групата следва същия процес на първоначална класификация на застрахователните договори. Разделяне на компоненти на един и същ презастрахователен договор се извършва, ако те не са тясно свързани помежду си. Следните фактори могат да се считат за ред за определяне на нивото на агрегиране за презастрахователен бизнес:

- Вид покритие (пропорционално или непропорционално, възникнала загуба или обвързано с риск);
- Линия бизнес;
- Договор за презастраховане срещу споразумения за факултативно презастраховане.

За презастрахователните договори, по отношение на значимостта на застрахователния риск, разграничаването на компонентите на застрахователните договори, Групата запазва същата позиция, както за преките застрахователни договори.

Групата формира портфейли презастрахователни договори и Групи презастрахователни договори.

Елементите на портфейла презастрахователни договори са:

- вид покритие (пропорционално – непропорционално; база риск – на база превъзпещение на загуба);
- вид договор (облигаторен ПрЗД – Факултатив)
- линия бизнес

Признаване и оценка на групите презастрахователни договори

Дружеството-майка в Групата признава държаните презастрахователни договори както следва:

- ✓ за презастрахователни договори с пропорционално покритие:
 - Облигаторни договори с квотен дял до определен лимит (Quota Share) и дял над определения лимит (Surplus)
 - Факултативи с пропорционално покритие
- ✓ за презастрахователни договори с непропорционално покритие (Excess of Loss)
 - Облигаторни договори Excess of Loss

Групата прилага Подход на разпределяне на премията за държани презастрахователни договори (адаптиран по такъв начин, че да отразява характеристиките на държаните презастрахователни договори, които се различават от издадените застрахователни договори, например генерирането на разходи или намаляване на разходите, а не на приходите), за да опрости оценяването на дадена група от държани презастрахователни договори, ако от началото на групата:

а) Групата основателно очаква, че полученото оценяване няма да се различава съществено от резултата при прилагането на общия модел; или

б) периодът на покритие по всеки договор в групата от държани презастрахователни договори (в това число застрахователното покритие от всички премии в рамките на договора, определено към тази дата) е една година или по-кратък.

Ако от началото на групата, Дружествата в Групата очакват значителна променливост в паричните потоци за изпълнение, която би засегнала оценяването на актива за остатъчно покритие през периода преди предявяването на претенцията, се счита че критерият по б. “а” не е изпълнен.

В случай че Групата признава загуба, при добавяне на обременяващи застрахователни договори към група, като прилага подхода на разпределяне на премията, Дружеството оценява съответно групата от държани презастрахователни договори, закупени преди това, като коригира балансовата стойност на актива им за остатъчно покритие.

Застрахователен приход

Когато Групата прилага Подхода на разпределяне на премията, застрахователните приходи за периода представляват сумата на очакваните постъпления от премии (коригирани за отразяване на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск, ако при първоначалното признаване Дружеството-майка в Групата очаква, че периодът между предоставянето на всяка част от услугите и свързания падеж на премията е повече от една година), които са разпределени към периода.

Групата разпределя очакваните постъпления от премии към всеки период на услуги по застрахователен договор (Б126(а) от МСФО 17):

а) на база на изминалото време; но

б) ако очакваният модел на освобождаване на риска през периода на покритие се различава значително от модела на изминалото време, тогава на база на очакваните времеви параметри на направените разходи за застрахователни услуги.

Ако настъпи промяна във фактите и обстоятелствата, Групата променя по целесъобразност базата за разпределяне между б. “а” и б. “б”.

В случаите на б.а), тъй като корекциите в премийния приход, възникващи по време на договора (прекратяване, анекси, неполучени премии) са част от очаквани постъпления от премии, те също се разпределят въз основа на изминалото време.

В случаите на б.б) корекциите в премийния приход, възникващи по време на договора се разпределят за всеки период на покритие въз основа на очакваните времеви параметри на направените разходи за застрахователни услуги.

Парични потоци за придобиване на застраховане

Това са парични потоци, възникващи от разходите за продажба, сключване (подписване) и започване на група застрахователни договори (издадени или които се очаква да бъдат издадени), които са пряко относими към портфейла от застрахователни договори, към който принадлежи групата.

Групата разпределя паричните потоци за придобиване на застраховане към групи от застрахователни договори, когато прилага подхода на разпределяне на премията, както следва:

а) Групата признава като разходи всички парични потоци за придобиване на застраховане, които не са пряко относими към отделни договори, когато ги направи.

б) Групата признава и разпределя паричните потоци за придобиване на застраховане, които са пряко относими към отделни договори, когато ги направи.

Групата признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на Пасива за остатъчно покритие:

а) застрахователни приходи - за намаляването на пасива за остатъчно покритие вследствие на предоставените през периода услуги ;

б) разходи за застрахователни услуги — за загуби, свързани с групи от обременяващи договори, и обратно възстановяване на такива; както и

в) финансови приходи от или разходи по застраховане — за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск.

Групата признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на Пасива за предявени претенции:

а) разходи за застрахователни услуги — за увеличението на пасива вследствие на предявени претенции и направени разходи през периода, с изключение на всички инвестиционни компоненти;

б) разходи за застрахователни услуги — за всички последващи промени в паричните потоци за изпълнение, свързани с предявени претенции и направени разходи; както и

в) финансови приходи от или разходи по застраховане — за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск (както е определено в параграф 87).

Застрахователни задължения

Застрахователни задължения представлява стойността на поети задължения, които се очаква да бъдат изпълнени в бъдеще по влезли в сила застрахователни договори, разходите, свързани с изпълнението на тези задължения и стойността на възможното неблагоприятно отклонение от това очакване.

Дружеството-майка в Групата формира следните Застрахователни задължения:

- Пасив за остатъчно покритие
- Пасив за възникнали щети

Балансовата стойност на група от застрахователни договори в края на всеки отчетен период е сборът от:

- а) пасива за остатъчно покритие
- б) пасива за предявени претенции, който обхваща свързаните с минала услуга парични потоци за изпълнение, разпределени към групата на тази дата, оценен при прилагането параграфи 33—37 и Б36—Б92 на МСФО 17.

Пасив за остатъчно покритие /ПОП/

Групата формира Пасив за остатъчно покритие с цел покриване на претенциите и разходи, които се очаква да възникнат след датата на отчета по застрахователни договори, които са в покритие и след края на отчетния период.

Пасивът за остатъчно покритие включва пълния размер на получения премиен приход през периода по договорите, действащи в края на отчетния период, намален с платената част от аквизиционните разходи, намален със спечелените през отчетния период премии.

За Групи, със срок на покритие над 1г. или при изготвяне на междинни отчети, ПОП за всеки следващ започнат отчетен период се определя като сбора на ПОП в началото на периода плюс/минус сумите описани в преходното изречение.

Чрез използването на Подхода на разпределяне на премията Групата оценява Пасива за остатъчно покритие по следния начин:

а) при първоначалното признаване, балансовата стойност на **ПОП** е:

- получените при първоначалното признаване премии, ако има такива;
- минус всички парични потоци за придобиване на застраховане към тази дата,
- плюс или минус всяка сума в резултат на отписването към датата на първоначално признаване на:
 - 1. всеки актив за парични потоци за придобиване на застраховане, когато съответните паричните потоци се включват в оценяването на съответната група, при първоначалното ѝ оценяване); както и
 - 2. всеки актив или пасив, който преди това е бил признат за паричните потоци, свързани с групата от договори (преди датата на първоначално признаване на групата).

б) в края на всеки следващ отчетен период балансовата стойност на **ПОП** е балансовата стойност в началото на отчетния период:

- плюс премията, които са получени през периода;
- минус паричните потоци за придобиване на застраховане
- минус сумата, призната като застрахователен приход за предоставените услуги през този период;

Групата не издава застрахователни договори с инвестиционни компоненти. Ако в даден момент през периода на покритие стане видно от фактите и обстоятелствата, че дадена група от застрахователни договори е обременяваща, Групата изчислява и признава размера на очакваната загуба в печалбата или загубата и увеличава с този размер пасива за остатъчно покритие. При определяне на ПОП, от премиения приход се приспадат върнатите и дължимите, но неплатени в срок премии по прекратени договори, както и премията по договори с изтекъл срок.

Пасив за възникнали щети

Пасив за възникнали щети представлява очакваната сума за уреждане на обезщетения, по събития настъпили до края на отчетния период, включително претенциите по възникнали, но необявени щети, увеличени с очакваните разходи за уреждане на претенциите.

Групата оценява пасива за предявени претенции за групата от застрахователни договори по паричните потоци за изпълнение, свързани с предявени претенции, като прилага параграфи 33—37 и Б36—Б92 на МСФО 17. Д Групата коригира бъдещите парични потоци за отразяване на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск. Групата коригира приблизителната оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци, за да се отрази компенсацията, която изисква, за да понесе възникващата от нефинансови рискове несигурност по отношение на размера и времевите параметри на паричните потоци.

Групата признава дисконтирания пасив за възникнали щети на разход, както и Корекцията за нефинансов риск. В следващите отчетни периоди освобождава съответната част на промяната в корекцията за риск отново през разходите (независимо дали е положителна или отрицателна).

Аквизиционни разходи

Косвените аквизиционни разходи се признават като разход през отчетния период, в който са извършени. Преките аквизиционни разходи се признават като разход през отчетния период, в който са извършени.

МСФО 9

Задължението за първоначално прилагане на МСФО 9 е за периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. Разрешено е по-ранното прилагане. Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) отложи задължителната дата за първоначално прилагане на МСФО 9 до 1 януари 2023 г. за дружествата, чиято основна дейност е свързана със застраховане.

Дружеството прилага МСФО 9 за годишните отчетни периоди, започващи на 1 януари 2023 г., едновременно с началото на прилагане на МСФО 17 Застрахователни договори с цел избягване на счетоводно несъответствие в отчитането.

Според преходните разпоредби на стандарта той трябва да бъде приложен ретроспективно в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“. Данните за първата година на прилагането на стандарта се изготвят със задна дата, все едно изискванията на МСФО 9 са били прилагани винаги. Преходните разпоредби на МСФО 9 предоставят облекчения от ретроспективното преизчисляване. Тези облекчения се прилагат на датата на първоначалното прилагане на стандарта. Дружеството е преценило, че разполага с достатъчна, надеждна разумна и аргументирана информация за извършване на преизчисляване на сравнителната информация за годината на първоначално прилагане. Ефектът от преминаване се показва в капитала.

Към датата на преминаване към МСФО 9 Дружеството извършва следните оценки и преценки:

- анализира прилаганата счетоводна политика по отношение на финансовите инструменти и активи според МСС 39 и я променя в съответствие с новите изисквания на МСФО 9;
- оценява целта на бизнес модела, при който се държат финансовите активи;
- оценява характеристиките на договорните парични потоци на финансовите активи;
- определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване на финансов актив.

Финансови активи

Класификация на финансовите активи

МСФО 9 въвежда нов подход по отношение на финансовите активи, базиран на комбинацията от характеристиките на паричните потоци на актива и бизнес модела в който се управлява.

Считано от 01.01.2023 г. Дружеството класифицира и отчита финансовите си активи в някоя от следните категории, които замениха класификационните категории по МСС 39, прилагани преди това:

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Финансови активи оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Финансови активи оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

На датата на преминаване, 1 януари 2023 г. Групата е рекласифицирала следните финансови активи и пасиви от МСС 39 в категориите по МСФО 9:

Финансов актив/пасив	От категория по МСС 39	Рекласифициран в категория по МСФО 9
Държавни ценни книжа	Финансови активи на разположение за продажба	Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата
Държавни ценни книжа	Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи по амортизирана стойност
Банкови депозити	Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи по амортизирана стойност
Парични средства и еквиваленти	Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи по амортизирана стойност
Търговски и други вземания	Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи по амортизирана стойност
Други задължения	Финансови пасиви, държани до падеж	Финансови пасиви по амортизирана стойност

Оценка при придобиване

При първоначалното си признаване финансовите активи се отчитат по справедливата им стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансов актив. При първоначалното признаване предприятието оценява даден финансов актив по неговата справедлива стойност, плюс, в случай на финансов актив, неоченяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансов актив.

Групата класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия:

- а) бизнес модела за управление на финансовите активи на предприятието; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Даден финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата

Амортизирана стойност е стойността, по която са оценяват финансовите активи или финансовите пасиви при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, а за финансови активи — коригирана за всеки коректив за загуби.

Ефективният лихвен процент (ЕЛП) е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансов пасив до брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив. При изчисляване на ЕЛП Групата оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент, но не взема предвид очакваните кредитни загуби.

Групата преразглежда оценките на бъдещите парични потоци, балансовата стойност на съответния финансов актив се коригира, за да отрази новата оценка, дисконтирана с помощта на първоначалния ЕЛП. Всички промени се признават в печалбата или загубата.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и

б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, освен ако се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграфи 4.1.2 и 4.1.2А на МСФО 9. При първоначалното признаване Групата може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход

Групата може при първоначалното признаване неотменимо да определи даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това ще елиминира или намали значително несъответствието в оценяването или признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което в противен случай би произтекло от оценяването на активи или пасиви или признаване на печалбите и загубите от тях на различни бази.

Бизнес модел

МСФО 9 изисква от предприятието да класифицира финансовите активи на базата на бизнес модела на предприятието за управление на финансовите активи. Бизнес моделът на предприятието се определя на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел. Бизнес моделът на предприятието не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент, а класификацията и трябва да бъде определено на по-високо ниво на обобщаване.

Бизнес моделът на предприятието се отнася до начина, по който предприятието управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци. Т.е. бизнес моделът на предприятието определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете.

Бизнес моделът на предприятието за управление на финансови активи почива на факти, а не само на допускания, като показателни по принцип са дейностите, които предприятието осъществява за постигане на целта на този бизнес модел. Групата използва преценка, когато оценява своя бизнес модел за управление на финансовите активи и тази оценка не се определя само въз основа на един фактор или дейност. Групата взема под внимание всички уместни доказателства, налични към датата на оценката.

Тест на паричните потоци на финансовите инструменти (тест SPPI).

Когато бизнес моделът предвижда да се държат финансови активи за събиране на договорни парични потоци или за събиране на договорни парични потоци и продажба, Групата провежда тест на паричните потоци на финансовите инструменти (тест SPPI). С помощта на този тест Групата преценява дали договорните парични потоци са в съответствие с основното кредитно споразумение (т.е. лихвата включва само възнаграждение за стойността на парите във времето, кредитен риск, други основни рискове при заемане и печалба марж, който е в съответствие с основно споразумение за кредитиране). Когато договорните условия въвеждат излагане на риск или променливост, която е несъвместима с основно споразумение за кредитиране, свързаният финансов актив се класифицира и оценява по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Оценка след първоначалното признаване

След първоначалното му признаване предприятието оценява даден финансов актив по:

- а) амортизирана стойност;
- б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или
- в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дългови инструменти, парични средства и банкови депозити

Дълговите инструменти са инструменти, които отговарят на определенията за финансов пасив от гледна точка на емитента, като държавни ценни книжа и корпоративни облигации.

Класификацията и последващото оценяване на дългови инструменти зависят от:

- а) бизнес модела на Дружеството-майка в Групата за управление на активите;
- б) характеристиките на паричния поток на актива (след проведен SPPI тест).

Въз основа на тези фактори, Дружеството-майка в Групата класифицира своите дългови инструменти в една от трите категории финансови активи.

Паричните средства и банкови депозити са класифицирани в категорията, финансови активи, отчитани по амортизирана стойност предвид възприетия бизнес модел на Групата за събиране на договорни парични потоци.

Капиталови инструменти

Капиталовите инструменти са инструменти, които отговарят на определението за собствен капитал от гледна точка на емитента (т.е. инструменти, които не съдържат договорно задължение за плащане и доказват остатъчно участие в нетните активи на емитента). Такива инструменти са обикновените акции.

Групата впоследствие оценява всички капиталови инвестиции по справедлива стойност през печалбата и загубата (ССПЗ). Печалбите и загубите от капиталови инвестиции, оценявани по ССПЗ са включени в реда „Нетни печалби от инвестиции по справедлива стойност през печалбата и загубата“ в отчета за печалбата или загубата.

Вземания

Вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а оставалите – като нетекущи.

Печалби и загуби от финансови активи

Лихвеният доход по финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност и справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се изчислява при използване на метода на ефективния лихвен процент, се признава в отчета за доходите.

Доходът от дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби, се признава и отчита в отчет за всеобхватния доход, когато се установи, че дружеството е придобило правото върху този доход.

Обезценка на финансови активи. Модел на очакваните кредитни загуби

Групата използва общия, тристепенен подход за обезценка, който отразява промяната в кредитното качество на финансовите инструменти от първоначалното му признаване. Размерът на очакваните кредитни загуби, признати като коректив за обезценка, зависи от кредитния риск на инструмента при първоначалното му признаване и от промяната в кредитния риск през следващите отчетни периоди.

Анализът на промените в кредитното качество на финансовите активите спрямо първоначалното им завеждане определя рисковата им класификация в три основни фази, както и последващо признаване на обезценка. Всяка фаза е обвързана с оценката на Групата за кредитното качество на експозицията и следва изискванията на стандарта.

Във Фаза 1 се измерват очакваните кредитни загуби по дългови инструменти, които са с нисък кредитен риск при първоначално признаване или такива, при които няма значително нарастване на кредитния риск спрямо първоначално признаване. Промяната в кредитния риск се измерва чрез сравнение на кредитния рейтинг на емитента към момента на отчитане и първоначалното признаване на инструмента. Влошаване на кредитния рейтинг с два макро-класа конституира значително повишение на кредитния риск и обуславя измерване на доживотни ECL във Фаза 2. За дългов инструмент с висок кредитен риск се счита такъв, чийто кредитен рейтинг е от макро клас С. Дълговите инструменти на Групата са с нисък кредитен риск.

Методологията за оценка и измерване на очакваните кредитни загуби от дългови финансови инструменти се базира на хипотезата, че емитента може да не изпълни договорните си задължения през всяка една година от матуритета на инструмента. Информацията за вероятността от неизпълнение, както на държавен, така и на корпоративен емитент, се базира на ежегоден, публично достъпен доклад на Moody's Investors Service, който обхваща исторически наблюдаваните нива на неизпълнение. За измерването на ECL се използват PD стойности, на база изчисленията от Moody's Investors Service едногодишни среднопретеглени кумулативни стойности на PD за емитенти в 10 годишен падежен интервал, като те представляват годишната разлика в кумулативната вероятност от неизпълнение.

Групата прилага опростен подход при обезценката на търговски вземания, активи по договор и лизингови вземания.

Отписване на финансов актив

Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществена част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго лице.

Когато Групата прехвърли финансов актив то оценява степента, до която ще запази рисковете и ползите от собствеността върху финансовия актив:

- ако Групата прехвърли в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието отписва финансовия актив и признава отделно като активи или пасиви всички права и задължения, създадени или запазени при трансфера;
- ако Групата запази по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието продължава да признава финансовия актив;
- ако Групата нито прехвърля, нито запазва по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието определя дали е запазило контрол върху финансовия актив:
- ако Групата не е запазила контрол, тя отписва финансовия актив и признава отделно като активи или пасиви всички права и задължения, създадени при трансфера.
- ако Групата е запазила контрол, тя продължава да признава финансовия актив до степента на продължаващото му участие във финансовия актив.

При отписването на финансов актив в неговата цялост разликата между балансовата стойност (оценена към датата на отписването) и полученото възнаграждение (включително всеки придобит нов актив минус всеки нов поет пасив) се признава в печалбата или загубата.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато предприятието стане страна по договорните условия на инструмента. Когато Групата признава за първи път финансов пасив, то го класифицира в съответствие с параграфи 4.2.1 и 4.2.2 на МСФО 9 и го оценява в съответствие с параграф 5.1.1 на МСФО 9. Дружеството-майка в Групата класифицира финансови пасиви като оценявани по амортизирана стойност, с изключение на:

а) финансови пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата. Тези пасиви, включително деривативи, които са пасиви, се оценяват впоследствие по справедлива стойност;

б) финансови пасиви, които произтичат от прехвърлянето на финансов актив, неотговарящо на условията за отписване, или когато се прилага подходът на продължаващото участие. Към оценяването на тези финансови пасиви се прилагат параграфи 3.2.15 и 3.2.17 от МСФО 9;

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Групата отписва финансов пасив /или част от финансовия пасив/, когато той е погасен - т. е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност на финансов пасив /или на част от финансов пасив/, който е прекратен или прехвърлен на трета страна, и платеното възнаграждение, включително прехвърлените и поети непарични активи и пасиви, се признава в отчета за доходите.

3.2.Приложима мерна база

Настоящият годишен консолидиран финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценка на някои активи и пасиви до тяхната справедлива стойност към края на отчетния период, доколкото това се изисква от съответните счетоводни стандарти и тази стойност може да бъде достоверно установена. Подобни отклонения от принципа на историческата цена са оповестени при оповестяване на счетоводната политика на съответните места по-нататък. Всички данни за 2023 г. и 2022 г. са представени в **хил.лв.**, освен ако не е посочено друго. Доходът на една акция се изчислява в лева.

3.3. Сравнителни данни

Съгласно българското счетоводно законодателство и регламентираните за приложение МСС, финансовата година приключва на 31 декември и търговските дружества са длъжни да представят годишни консолидирани финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата на предходната година. В случай, че Групата е извършила промени в счетоводната си политика, които са приложени ретроспективно, или ако е извършила преизчисления или рекласификации на отделни позиции, то представя сравнителни данни за два предходни отчетни периода в отчета за финансовото състояние и съответстващите му пояснителни приложения както следва:

- а) към края на предходния отчетен период;
- б) към началото на най-ранния сравним период.

В останалите елементи на финансовия отчет и съответстващите им пояснителни сведения сравнителната информация се представя само към края на предходния отчетен период.

3.4. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Текущо начисляване

Финансовите отчети, с изключение на отчета за паричните потоци са изготвени на база принципа на начисляването.

Статните (елементите на финансовите отчети) са признати като активи, пасиви, собствен капитал, приходи и разходи, когато отговарят на дефинициите и критериите за признаване на тези елементи в Общите положения. Резултатите от транзакциите и други събития са признати, когато те настъпват, а не когато са платени и са отразени в счетоводните записи и във финансовите отчети в периода, за който се отнасят.

Действащо предприятие

Консолидираният финансов отчет е изготвен на принципа - предположение на действащо предприятие, който предполага, че Групата ще продължи дейността си в обозримо бъдеще.

При оценката дали предположението за действащо предприятие е уместно приложено, ръководството на Групата е взело предвид цялата налична информация за бъдещето, което е най-малко 12 месеца, но без да се ограничава до дванадесет месеца от края на отчетния период.

Приложението на МСС изисква от ръководството на Групата да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки при изготвяне на консолидирания финансов отчет и при определяне стойността на някои от активите, пасивите, приходите, разходите и условните активи и пасиви. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството на Групата към датата на изготвяне на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия консолидиран финансов отчет.

Счетоводните предположения и приблизителни счетоводни оценки, които са критични за дружествата в Групата са свързани предимно с пасивите и активите по застрахователни договори, обезценката на вземания по несъбрани премии, както и оценката на финансовите активи. Също така приблизителните оценки свързани с определяне на полезния живот на нетекущите материални и нематериални активи на дружествата в Групата, определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти, съществена приблизителна оценка е и определянето на срока на лизинговите договори, както и на дисконтовия процент при определени условия. Задълженията по планове за дефинирани доходи се измерват по нетната настояща стойност на задължението.

3.5. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута на групата е валутата, в която се извършват основно сделките в страната, в която то е регистрирано. Това е българският лев, който съгласно местното законодателство е с фиксиран курс към еврото при съотношение 1 евро = 1,95583 лв. БНБ определя обменните курсове на българския лев към другите чуждестранни валути, използвайки курса на еврото към съответната валута на международните пазари. При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционална валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или събитието. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционална валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за всеки работен ден.

Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ към датата на финансовия отчет. Ефектите от курсови разлики, свързани с уреждането на сделките в чуждестранна валута или отчитането на сделките в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им.

Валутата на представяне във финансовите отчети на групата също е българският лев.

3.6. Управление на финансовите рискове

В хода на обичайната си дейност групата може да бъде изложена на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е този, че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е такъв, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на групата финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на активите и услугите, предоставяни от групата, цената на привлечените ресурси и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

3.7. Значими счетоводни политики

- Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.
- Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.
- Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки, че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.
- Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.).

3.7.1. Нетекущи материални активи

Нетекущите материални активи се оценяват по цена на придобиване, образувана от покупната им стойност и допълнителните разходи, извършени по придобиването им и намалени с размера на начислената амортизация и евентуалните обезценка.

Признаване и оценка

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се признават в печалбата или загубата. Когато преоценени активи се продадат, сумите, включени в преоценъчен резерв, се рекласифицират в неразмразена печалба или загуба.

Рекласификация към инвестиционни имоти

Когато употребата на даден имот се промени от имот, ползван от собственика на инвестиционен имот, тогава имотът се преоценява до справедлива стойност и се рекласифицира като инвестиционен имот. Всяка печалба, възникнала от тази преоценка, се признава в печалби и загуби, доколкото тя обръща предходна загуба от обезценка за специфичния имот, като всяка остатъчна печалба се признава в ДВД и се представя в преоценъчния резерв. Всяка загуба се признава в печалбата или загубата.

Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато е вероятно, че бъдещи икономически ползи от тези разходи ще бъдат получени от Групата.

Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на имотите, машините, съоръженията и оборудването, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като обикновено се признава в печалбата или загубата. Активи на лизинг се амортизират за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот за имоти, машини, съоръжения и оборудване са, както следва:

- компютри 2 години
- автомобили 4 години
- стопански инвентар 6.66 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Преносните стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че тази стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната преносна стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, като тогава превипението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Печалбата или загубата от продажбата на материални активи се определя като разлика между продажната стойност и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход.

Избраният праг на същественост за дълготрайните материални активи на групата е в размер на 700 лева.

3.7.2. Нетекущи нематериални активи

Признаване и оценка

Нематериални активи, придобити от Групата, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на нематериалните активи, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като обикновено се признава в печалбата или загубата.

Очакваните срокове на полезен живот са, както следва:

- лиценз 6.66 години
- софтуер 6.66 години
- други 6.66 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Преносната стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които посочват, че преносната стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между продажната стойност и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Групата е в размер на 700 лева.

3.7.3. Инвестиции в дъщерни дружества

Дъщерни са тези предприятия, които се намират под контрола на Дружеството-майка в Групата. Контролът върху дъщерните предприятия е налице, когато Дружеството-майка в Групата е изложено на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху дружеството, в което е инвестирано. В консолидирания финансов отчет на Групата, инвестициите в дъщерни предприятия, се отчитат по цена на придобиване (по себестойност).

Притежаваните от Дружеството-майка в Групата инвестиции в дъщерни дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Дружеството-майка в Групата е приело политика последващото оценяване на инвестициите в дъщерни предприятия да бъде по метода на собствения капитал.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските

изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/загубата от продажбата им се представя съответно към финансови приходи/разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

3.7.4. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството-майка в Групата е в състояние да оказва значително влияние и има право на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, но не е контрол върху тази политика.

Инвестициите в асоциирани дружества се отразяват първоначално по цена на придобиване (по себестойност). Същите подлежат на тест за обезценка.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/загубата от продажбата им се представя съответно към финансови приходи/разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

3.7.5. Други дългосрочни капиталови инвестиции

Другите дългосрочни капиталови инвестиции представляват финансови активи, под формата на акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално тези инвестиции се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията.

Всички покупки и продажби на капиталови инвестиции се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните от групата капиталови инвестиции се оценяват последващо по справедлива стойност, установена със съдействието на независим лицензиран оценител.

3.7.6. Финансови инструменти

Групата класифицира не-деривативните финансови активи в следните категории: финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата; финансови активи държани до падеж, заеми и вземания, обединено под общото наименование - дългови инструменти по амортизирана стойност и финансови активи на разположение за продажба.

Групата класифицира не-деривативните финансови пасиви като други финансови пасиви.

Не-деривативни финансови активи и финансови пасиви – признаване и отписване

Групата първоначално признава заеми и вземания и издадени дългови ценни книжа на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи и финансови пасиви се признават първоначално на датата на търгуване.

Групата отписва финансов актив когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Групата прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени, или нито прехвърля, нито задържа значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността и не запазва контрол над прехвърления актив. Всяко участие в такъв отписан финансов актив, което е създадено или задържано от Дружество в Групата, се признава като отделен актив или пасив.

Групата отписва финансов пасив когато неговите договорни задължения са изпълнени, или са отменени, или са изтекли.

Финансови активи и пасиви се компенсират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Не-деривативни финансови активи – оценяване

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Пряко свързаните разходи по сделката се признават в печалбата или загубата при възникване. Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби, се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от лихви или от дивиденди, се отчитат в печалбата или загубата. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Финансови активи държани до падеж или дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност

Тези активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент. Дисконтиране не се извършва когато ефекта от него е несъществен.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. Групата класифицира в тази категория търговските и други вземания, както и парите и паричните еквиваленти.

Търговски и други вземания

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност на групата. Обикновено тяхното уреждане е договорено да се извърши в кратък срок и следователно те са класифицирани като текущи. Тези активи се признават първоначално по справедлива стойност (стойността на безусловното възнаграждение) плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент.

Пари и парични еквиваленти

За целите на представяне в отчета за паричните потоци парични средства и парични еквиваленти представляват паричните средства в брой и по разплащателни сметки, безсрочни банкови депозити в български лева и валута, както и обичайно банкови депозити до 3 месеца.

Финансови активи на разположение за продажба – финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Тези активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност като промените различни от загуба за обезценка и валутни разлики се отчитат в ДВД и се представят в резерв за справедлива стойност. При отписване на тези активи, сумата от формирания за тях резерв се рекласифицира в печалбата или загубата на дружеството.

Последващото оценяване на финансовите инструменти се извършва съгласно Наредба № 53 на КФН за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд.

Справедлива стойност на финансови инструменти

МСФО 7 - Финансови инструменти: Оповестяване изисква да се оповести в бележките към финансовите отчети информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. За тази цел справедливата стойност се дефинира като стойността, за която един актив може да бъде заменен или едно задължение уредено при директна сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни. Ако не е налична борсова цена на активен пазар, Групата използва техники за оценяване, като максимално използва подходящи наблюдаеми входящи данни и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите. Избраната техника на оценяване обхваща всички фактори, които пазарните участници биха взели в предвид при ценообразуването на сделката.

Най-доброто доказателство за справедлива стойност на финансов инструмент обичайно е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на прехвърленото или получено възнаграждение. Ако Групата определи, че справедливата стойност при първоначално признаване се различава от цената на сделката и няма доказателство за справедливата стойност чрез борсова цена на сходен актив или пасив, нито тя се базира на техника на оценяване, която използва данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се оценява по справедлива стойност, коригирана да разсрочи разликата между справедлива стойност при първоначално признаване и цената на сделката. В последствие тази разлика се признава в печалби и загуби разсрочено на подходяща база за живота на инструмента, но не по-късно от момента, когато оценката може изцяло да се подкрепи от наблюдаеми пазарни данни или сделката е приключена. Ако активът или пасивът, който се измерва по справедлива стойност има цена „купува” и цена „продава”, тогава Групата измерва активите и дългите позиции по цена „продава”, а пасивите и късите позиции по цена „купува”.

Справедливата стойност на депозит на виждане е не по-малка от сумата, дължима при поискване, дисконтирана от първоначалната дата, на която депозитът може да стане изискуем.

Оценяване по справедливата стойност

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е продажна цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна или определена чрез друг метод за остойностяване.

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. За тези активи и пасиви, както и за активите и пасивите, за които се изисква оповестяване на оценената справедлива стойност Групата оповестява нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност:

Ниво 1 – Оценка на справедлива стойност, базирана директно на ценови котировки на активен пазар за идентични активи или пасиви;

Ниво 2 – Оценка на справедлива стойност, базирана на наблюдаеми данни, различни от тези в ниво 1, но основани директно или индиректно на тях и съотносими към актива или пасива;

Ниво 3 – Оценка на справедлива стойност посредством оценъчни техники, включващи данни за актива или пасива, които не са основани на налична пазарна информация (ненаблюдаеми данни).

В процеса на определяне на справедливата стойност на активите и пасивите, Групата използва пазарна информация доколкото такава е налична. Където информация от ниво 1 в йерархията на справедливите стойности не е налична, Групата прилага методи за остойностяване използващи максимално наблюдаеми хипотези и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите такива. Методите за остойностяване, използвани за оценяване на справедливата стойност, се прилагат последователно.

Не-деривативни финансови пасиви – оценяване

Не-деривативни финансови пасиви се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване тези пасиви се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Финансовите пасиви на Групата включват заеми, търговски и други задължения, несвързани със застрахователната дейност. Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащанията по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите се признават, когато дивидентите се одобрени на общото събрание на акционерите.

Акционерен капитал

Обикновени акции

Допълнителните разходи, пряко свързани с издаването на обикновените акции, нетно от данъчни ефекти, се признават като намаление на собствения капитал.

Сложни финансови инструменти

Сложни финансови инструменти, включват облигации, деноминирани в лева, които могат да се конвертират в обикновени акции по решение на държателя, като броя на акциите, които ще се издадат, не се влияе от промените в тяхната справедлива стойност.

Пасив-компонентът от сложен финансов инструмент се признава първоначално по справедливата стойност на сходен пасив, който няма опцията за конвертиране в акции. Капиталовият компонент се признава първоначално като разликата между справедливата стойност на сложния финансов инструмент като цяло и справедливата стойност на пасив-компонента. Всички пряко свързани разходи по сделката се разпределят към компонентите пасив и капитал пропорционално на техните първоначални балансови стойности.

След първоначално признаване, пасив-компонентът се оценява по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент. Капиталовият компонент не се преоценява.

Лихви свързани с финансовия пасив се признават в печалби и загуби. При конвертиране финансовият пасив се прекласифицира в собствен капитал, като не се признава печалба или загуба.

Хеджиране на парични потоци

Когато един дериватив е определен като хеджиращ инструмент при хеджиране на паричните потоци, ефективната част от промените в справедливата стойност на дериватива се признава в ДВД и се натрупва в резерва от хеджиране. Всяка неефективна част от промените в справедливата стойност на дериватива се признава незабавно в печалбата или загубата.

Сумата, натрупана в собствен капитал, се отчита в ДВД и се рекласифицира в печалбата или загубата в същия период или в периоди, през който хеджираната позиция засяга печалбата или загубата.

Ако хеджиращият инструмент спре да отговаря на критериите за отчитане на хеджирането, изтече, или е продаден, погасен, упражнен, или определянето е оттеглено, тогава отчитането на хеджирането се прекратява проспективно. Ако прогнозната сделка вече не се очаква да възникне, тогава сумата, натрупана в собствен капитал, се рекласифицира в печалбата или загубата.

3.7.7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти първоначално се оценяват по цена на придобиване и при последваща оценка по справедлива стойност, като промените се признават в печалбата или загубата.

Инвестиционни са тези имоти, които са използват от страна на групата с цел получаване на приходи от наем. Към групата на инвестиционните имоти се отчитат и представят и всички дълготрайни активи, които са неразделна част от тези имоти в процеса на тяхното ползване.

Печалбата или загубата от продажбата на инвестиционен имот (разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на имота) се признава в печалбата или загубата за периода. Когато даден инвестиционен имот, който преди е бил класифициран като имоти, машини, съоръжения и оборудване, е продаден, всички свързани суми, признати в преоценъчен резерв, се прехвърлят в натрупани печалби и загуби от предходни периоди.

3.7.8. Материални запаси

Материалните запаси включват бланки под строга отчетност, дребен стопански инвентар, рекламни материали. При тяхната покупка материалните запаси се оценяват по цена на придобиване, която включва директните разходи по закупуването им и всички други преки разходи, свързани с доставката им. Оценката на потреблението им се извършва по метода на средно-претеглената цена. В края на всеки отчетен период те се оценяват по по-ниската между цената на придобиване или тяхната себестойност и нетната им реализуема стойност.

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

3.7.9. Вземания по застрахователни договори

Вземанията по застрахователни операции се признават когато възникне вземането за премии по застрахователни договори. При първоначално им възникване те се оценяват по сумата на всички дължими и получени премии през отчетния период по застрахователни договори. Отчетната стойност на вземанията по застрахователни операции се преглежда за обезценка при възникване на събития или обстоятелства, които сочат, че има възможност вземането да не е събираемо или трудносъбираемо. Загубите от обезценка се признават в отчета за всеобхватния доход.

3.7.10. Други вземания

Търговските и другите дългосрочни и краткосрочни вземания в лева са оценяват по стойността на тяхното възникване, а тези, деноминирани в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към 31

декември 2023 г. и са намалени с начислената обезценка за несъбираеми и трудносъбираеми вземания. Групата начислява обезценка на търговските вземания, когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да събере всички дължими суми при настъпване на техния падеж. Като индикатори за потенциална обезценка на търговските вземания групата счита настъпили значителни финансови затруднения на дебитора, вероятността той да встъпи в процедура по несъстоятелност или неизпълнение на договорените ангажименти от страна на контрагента и забава на плащанията повече от 120 дни от датата на падежа. Обезценката се представя в счетоводния баланс като намаление на отчетната стойност на вземанията, а разходите от обезценката се представят в отчета за всеобхватния доход като текущи. Когато едно вземане е несъбираемо и за него има начислена обезценка, то се отписва за сметка на тази обезценка. Възстановяването на загуби от обезценка на търговски вземания се извършва през отчета за всеобхватния доход и се отчита като намаление на статията, в която преди това е била отразена обезценката.

3.7.11. Презастрахователни договори

Групата отстъпва към презастрахователи част от застрахователния риск, които носи по застрахователните договори. Очакваните ползи на Групата от сключването на презастрахователни договори са, че по отношение на предстоящите плащания те се признават като презастрахователни активи в баланса в момента на тяхното възникване. Тези активи включват краткосрочни задължения на презастрахователите към дружеството, както и вземания, които зависят от очакваните обезщетения и ползи, произтичащи от съответните презастрахователни договори.

Групата периодично извършва преглед за обезценка на презастрахователните вземания и ако са налице условия за тяхната обезценка, те се намаляват до размера на сумата, която се очаква да бъде получена. Разликата се посочва като изменение в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания.

Презастрахователните пасиви представляват предстоящи задължения за плащане по презастрахователни договори, които са признати като разход на база на дължимите през отчетния период премии, обезщетения и комисионни.

Уреждането на вземанията и задълженията по презастрахователни договори се извършва на нетна база.

3.7.12. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства в лева са оценяват по номиналната им стойност, а паричните средства, деноминирани в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2023 г. За целите на съставянето на отчета за паричните потоци, парите и паричните еквиваленти са представени като неблокирани пари по банковите сметки и в касата на дружеството.

3.7.13. Основен капитал

Обикновените поименни акции с право на глас са представени като основен капитал на Дружеството-майка в Групата. Основният капитал е представен по номиналната стойност на напълно заплатените акции.

3.7.14. Премии/(отбиви) от емисии на акции

Премии или отбивите от емисии на акции представляват разликата между емисионната и номиналната стойност на емитираните и действително заплатените акции. Премии и отбивите от емисии на акции се представят нетно от преките разходи по предлагането на емисията от акции.

3.7.15. Резерви

Резервите на групата се образуват от капитализирането на финансовите му резултати за съответния период, след облагането им с данък върху печалбата. Резервите от натрупаните финансови резултати могат да се използват с решение на Общото събрание на акционерите, съгласно Търговския закон и Учредителния акт на дружеството.

3.7.16. Нетекущи задължения

Нетекущите задължения в лева са оценяват по стойността на тяхното възникване, а тези деноминирани в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2023 г.

3.7.17. Текущи задължения

Текущите задължения в лева са оценяват по стойността на тяхното възникване, а тези деноминирани в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2023 г.

3.7.18. Задължения към наети лица, Доходи на наети лица

Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се отчитат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител и задължението може да се оцени надеждно.

3.8. Амортизация на дълготрайните активи

Амортизациите на дълготрайните материални и нематериални активи се начисляват, като последователно се прилага линейния метод.

Амортизационните норми са определят от ръководството въз основа на очаквания полезен живот по групи активи. При наличие на дълготрайни активи в баланса в края на всеки отчетен период ръководството на дружеството прави преглед на остатъчния полезен живот на активите и на преносните им стойности с цел да провери за наличието на индикации за обезценка и/или необходимост от промяна на амортизационните норми. При освобождаване на актив резултатът се признава в отчета за всеобхватния доход като нетна печалба или загуба от освобождаването.

3.9. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизии за задължения се начисляват в отчета за всеобхватния доход и се признават в счетоводния баланс, когато има правно или конструктивно задължение, в резултат на минало събитие и има вероятност определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци отразяваща нетекущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

Групата е страна по предявени, но неплатени регресни искове, възникнали в нормалния ход на застрахователната му дейност.

В случаите, в които се счита че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

3.10. Лизинг

Групата преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. Ако се установи, че договорът съдържа лизинг Групата признава като актив с право на ползване и съответно задължение към датата, на която лизинговият актив е достъпен за използване от Групата за дългосрочните си лизингови договори.

Групата е избрала да не прилага изискванията в параграфи 22—49 по отношение на:

- а) краткосрочни лизингови договори; както и
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност (както е описано в параграфи Б3—Б8).

Лизинговите договори, по силата на които на Групата се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Приемането на МСФО 16 Лизинг води до признаване от Групата на актив с право на ползване и на свързаните с него лизингови задължения във връзка с всички предишни оперативни лизингови договори, с изключение на онези, които са идентифицирани като договори за активи с ниска стойност или с оставащ срок на лизинг по-малко от 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.

Групата е приела модифицирания ретроспективен подход, при който кумулативният ефект от приемането на МСФО 16 се признава в собствения капитал като корекция на началния баланс на неразпределена печалба за текущия период и предходните периоди не се преизчисляват.

Към датата на приемане на стандарта Групата няма договори за оперативен лизинг.

За тези договори за лизинг, които преди са били класифицирани като финансов лизинг, счетоводната политика на групата е активът с правото на ползване и лизинговото задължение да са оценени със същите суми към датата на първоначалното прилагане на стандарта, с които са били съгласно МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

3.11. Признаване на приходите и разходите

Приходите от продажбите и разходите за дейността са начислявани в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления и плащания. Признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях. Приходите в чуждестранна валута се отчитат по централния курс на БНБ към датата на начисляването им.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване. Приходите, свързани със сделки по предоставяне на услуги се признава, когато резултатът от сделката може надлежно да се оцени.

3.11.1. Приходи от продажби на активи и услуги

Приходи от продажбата на стоки, материали и продукция се начисляват в отчета за всеобхватния доход, когато значителните рискове и облаги от собствеността са прехвърлени на купувача. Приходите от извършени услуги се начисляват в отчета за всеобхватния доход пропорционално на етапа на завършеност към края на отчетния период. Етапът на завършеност се определя чрез проверка на извършената работа.

3.11.2. Финансови приходи /(разходи)

Приходите и разходите за лихви се начисляват текущо, на база на договорения лихвен процент, сумата и срока на вземането или задължението, за което се отнасят. Те се признават като текущи в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им. Разходите за лихви, произтичащи от банкови заеми се изчисляват и начисляват в отчета за всеобхватния доход по метода на ефективния лихвен процент. Финансовите приходи и разходи се представят в отчета за всеобхватния доход нетно.

3.12. Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

3.12.1. Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила, или по същество въведени към отчетната дата, и всички корекции за данъчни задължения или вземания за предходни години. Текущият данък включва също данъчни ефекти от дивиденди.

3.12.2. Отсрочен данък

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия, доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила, или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдещата облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдещата изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Групата взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Групата смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Групата да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено

3.13. Дивиденди

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи на дружеството от Групата и текущо задължение към неговите акционери в периода, в който е възникнало правото им да ги получат.

3.14. Свързани лица

За целта на изготвянето на настоящия финансов отчет акционерите, дружества под общ контрол, служителите на ръководни постове (ключов управленски персонал), както и близки членове на техните семейства, включително и дружества, контролирани от тях, се третираат като свързани лица.

3.15. Преустановени дейности

Групата третира като преустановена дейност всеки компонент, който е бил организационно обособен и е прекратен, поради окончателно спиране на съответните продажби към 31 декември на отчетната година.

3.16. Обезценка

Не-деривативни финансови активи

Финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглеждат към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства за обезценка.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва:

- неизпълнение или просрочие от длъжника;
- реструктуриране на задължението към дружество от Групата при условия, които дружеството от Групата иначе не би разглеждало;
- индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност;
- неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент;
- изчезването на активен пазар за дадена ценна книга;
- наблюдаеми данни, които показват, че има измеримо намаление на очакваните парични потоци от група финансови активи.

За инвестиция в капиталова ценна книга обективно доказателство за обезценка включва значителен или продължителен спад в справедливата стойност под нейната цена на придобиване. За значителен спад Групата счита 20 процента, а за продължителен спад се счита период от 9 месеца.

Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Групата обезценява тези активи по модела на очакваните кредитни загуби, съгласно МСФО 9. Всички индивидуално значими активи се проверяват за специфична обезценка. Тези, за които няма специфична обезценка, след това се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка. Колективната проверка се прави като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческа информация за времето за възстановяване и размера на възникналите загуби, и прави корекция ако текущите икономически и кредитни условия са такива, че е вероятно реалните загуби да бъдат по-големи или по-малки от предполагаемите на базата на историческите тенденции.

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на база на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка.

Групата използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия им срок. Тези загуби представляват очаквания недостиг в договорените парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент.

Финансови активи на разположение за продажба

Загуба от обезценка по отношение на финансов актив на разположение за продажба се признава чрез рекласификация на загубите натрупани в резерв от справедлива стойност в печалбата или загубата. Рекласифицираната сума е разликата между цената на придобиване (нетно от изплащания на главница и амортизация) и текущата справедлива стойност, намалена със загуба от обезценка призната преди в печалбата или загубата. Ако справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба в последствие се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно в печалбата или загубата; в други случаи се възстановява в ОВД.

(а) Не-финансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата (различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи) се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има индикации за обезценка. В случай, че съществуват такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

(б) Не-финансови активи

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби за активи, които не са преоценени. Загуба от обезценка за преоценен актив се признава в ОВД доколкото тази обезценка не надвишава сумата на преоценъчния резерв за същия актив. Такава загуба от обезценка за преоценен актив намалява преоценъчния резерв за същия актив. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят балансовите стойности на активите в обекта пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3.17. Застрахователни приходи

Застрахователните приходи за периода представляват сумата на очакваните постъпления от премии (коригирани за отразяване на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск, ако при първоначалното признаване Групата очаква, че периодът между предоставянето на всяка част от услугите и свързания падеж на премията е повече от една година), които са разпределени към периода.

3.18. Изплатени обезщетения

Изплатените обезщетения се състоят от изплатените суми и ликвидационни разходи.

3.19. Застрахователни пасиви

Съгласно МСФО 17 Дружеството формира Пасив за остатъчно покритие и Пасив за възникнали щети.

Пасив за остатъчно покритие /ПОП/

Дружеството от Групата формира Пасив за остатъчно покритие с цел покриване на претенциите и разходи, които се очаква да възникнат след датата на отчета по застрахователни договори, които са в покритие и след края на отчетния период.

Пасивът за остатъчно покритие включва пълния размер на получения премиен приход през периода по договорите, действащи в края на отчетния период, намален с платената част от аквизиционните разходи, намален със спечелените през отчетния период премии.

За Групи, със срок на покритие над 1г. или при изготвяне на междинни отчети, ПОП за всеки следващ започнат отчетен период се определя като сбора на ПОП в началото на периода плюс/минус сумите описани в предходното изречение.

Пасив за възникнали щети

Дружеството от Групата оценява пасивът за възникнали щети на база очакваните изходящи парични потоци свързани с претенции, като включва корекция, отразяваща стойността на парите във времето и финансовите рискове, свързани с бъдещите парични потоци. Добавена е и корекция за риск, по отношение на нефинансов риск.

Пасивът за възникнали щети включва:

- предявени, но неизплатени претенции;
- възникнали, но непредявени претенции;
- разходите за уреждане на претенциите.

Предявени, но неизплатени претенции са метода "Претенция по претенция", съгласно който в него се включва очакваният размер на плащанията за всяка предявена, но неплатена претенция. За изчисляване на размера на резерва за предявени, но неизплатени претенции за всяка новопредявена претенция се образува първоначален резерв въз основа на статистически методи, като при извършване на експертна оценка на претенцията резервът се променя въз основа на оценката, за да отразява очаквания размер на плащането по претенцията.

По видовете дейност размера на пасива е образуван чрез прилагане на статистически методи, отчитащи тенденциите в развитието на претенциите и тяхното предявяване във времето, инфлацията, индивидуалните характеристики на портфейла на дружеството и други фактори, като се правят допускания до каква степен наблюдаваните тенденции ще имат отражение за бъдещото развитие.

3.20. Комисионни на застрахователните посредници

Дружеството от Групата има сключени договори за застрахователно посредничество с физически и юридически лица. Размерът, условията и редът за изплащане на комисионното възнаграждение се определят съгласно договорите за застрахователно посредничество.

3.21. Аквизиционни разходи

В аквизиционните разходи са включени преки комисионни за сключване или подновяване на застрахователни договори и косвени разходи, свързани с реклама, административните разходи за

обработка на документи и предложения за издаване на договори, включването им в застрахователния портфейл и подновяване на вече сключени договори.

Аквизиционните разходи се признават като разход през отчетния период, в който са извършени.

3.22. Административни разходи

В административните разходи са включени разходите за издръжка на Управлението на Дружеството от Групата, разходи за амортизация и други разходи за инкасиране и обслужване на застрахователния портфейл.

IV. ПОЯСНЕНИЕ ЗА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

1. НЕТЕКУЩИТЕ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Нетекущите нематериални активи са оценени по тяхната цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

През 2023 год. Дружеството от Групата е придобило програмни продукта -софтуери и доразработки към тях.

НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

(всички суми са в хил.лева)

	Софтуер	Общо
Отчетна стойност		
На 1 януари 2023 г.		
Придобити	72	72
Салдо към 31 декември 2023г.	72	72

2. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И ДРУГИ ПРЕДПРИЯТИЯ , В КОИТО ДРУЖЕСТВОТО-МАЙКА ИМА УЧАСТИЕ

Съгласно счетоводна политика дружеството-майка на Групата отчита тази инвестиция по метода на собствения капитал

Към 31.12.2023 година дяловите участия в търговски дружества са както следва:

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ АД

Инвестиции в асоциирани предприятия (всички суми са в хил.лева)

31.12.2023г.

<i>Инвестиции в асоциирани и други предприятия</i>	<i>% участие</i>	<i>сума участие</i>
		<i>хил.лв.</i>

"АЛТОМАКС" АД	9,73%	593
ОБЩО		593

31.12.2022г.

<i>Инвестиции в асоциирани и други предприятия</i>	<i>% участие</i>	<i>сума участие хил.лв.</i>
Алтомакс АД	9,73%	593
ОБЩО		593

Извършен е преглед към 31.12.2023 год. за наличие на индикации за обезценка на инвестицията в асоциирано дружество и Ръководството на Групата счита, че не са налице индикации за обезценка.

3. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Дружеството от Групата е придобило в годините държавни ценни книжа, издадени от Република България, които е класифицирало като инвестиции държани до падеж, като са оценени по амортизирана стойност. Дружеството от Групата притежава нетекущи финансови активи издадени от Република България на обща стойност 3 921 хил.лв. (за 2022 година: 4 831 хил.лв.), както следва:

ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА, ИЗДАДЕНИ ОТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Дружеството от Групата притежава ДЦК на обща стойност 2 727 хил.лв. (за 2022 година: 2 867 хил.лв.), както следва:

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване хил.лв.	Преоценена стойност хил.лв.
XS1382696398	700 000	1 605	1 490
BG2040017217	85 000	87	86
BG2040015211	545 000	651	574
BG2040119211	170 000	173	172
BG2030020114	405 000	405	405
ОБЩО	2 505 000	3 619	2 727

2022год.

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване хил.лв.	Преоценена стойност хил.лв.
XS1382696398	700 000	1 605	1 514
BG2040017217	85 000	87	86
BG2040013216	100 000	118	102
BG2040015211	545 000	651	588
BG2040119211	170 000	173	172
BG2030020114	405 000	405	405

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

ОБЩО	2 505 000	3 619	2 867
-------------	------------------	--------------	--------------

През 2010 г. Дружеството от Групата е закупило държавни ценни книжа, издадени от Република Гърция, които е класифицирало като инвестиции държани до падеж. През 2012 г. във връзка с проведено от Република Гърция реструктуриране на държавния дълг са обменени ценните книжа, притежавани от дружеството с нови облигации. Същите са квалифицирани като инвестиции, държани до падеж, като са оценени по амортизирана стойност. Съгласно практика относно оценка и оповестяване на експозиции към гръцки държавен дълг, държан от поднадзорни на КФН лица (приета от КФН с Протокол № 19/05.04.2012 г.) за посочените ценни книжа е приложен алтернативен счетоводен начин на отчитане на обезценката на новите облигации, текущо отчитани по амортизирана стойност, като загубите от обезценка са изчислени на база очакваните бъдещи парични потоци на новите облигации, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. В дългосрочен план няма индикация за предстоящи събития, които биха повлияли негативно върху финансовите показатели на дружеството, като се има предвид че през 2023 г. дружеството е получило годишното лихвено плащане по посочените книжа. Дружеството от Групата притежава нетекущи финансови активи издадени от Република Гърция на обща стойност

1 194 хил.лв. (към 31.12.2022 - 2790 хил.лв.), както следва:

2023год.

Дългови ценни книжа, издадени от Република Гърция

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване хил.лв.	Преоценена стойност хил.лв.
GR0138010765	140 800	222	240
GR0138012787	140 800	222	239
GR0138014809	140 800	223	238
GR0138013793	140 800	222	238
GR0138011771	140 800	222	239
ОБЩО	704 000	1 111	1 194

2022год.

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване хил.лв.	Преоценена стойност хил.лв.
GR0138010765	140 800	222	238
GR0138012787	140 800	222	238
GR0138014809	140 800	223	237
GR0138013793	140 800	222	237
GR0138011771	140 800	222	238
ОБЩО	704 000	1 111	1 188

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

Групата класифицира финансовите си активи като активи, държани за търгуване, придобити с цел получаване на печалба в следствие на краткотрайни промени в цените. Тези активи могат да бъдат продавани при необходимост от ликвидни средства, при промени в цената им и други.

Оценката на финансовите активи се извършва съгласно МСФО 9.

При първоначално признаване финансовите активи налични за продажба се оценяват по справедлива стойност към момента на придобиване (цена на придобиване и преки разходи). При последващо оценяване активите се оценяват по пазарна цена към края на месеца. При оценката се използва информация за продажна цена на активен борсов пазар на подобни активи. Дружеството от Групата притежава финансови активи, оценявани по справедлива стойност, както следва:

Облигации, издадени от търговски дружества - към 31.12.2023 г. Дружеството от Групата притежава облигации в публични дружества - „Ти Би Ай Банк „ АД , търгуеми на регулиран пазар на обща стойност 768 хил.лв. (към 31.12.2022: 776 хил.лв.), както следва:

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване	Преоценена стойност	
			хил.лв.	хил.лв.
BG2100007215	4	768		768
ОБЩО	4	768		768

4. ДЪЛГОСРОЧНИ ИНВЕСТИЦИИ

Към 31.12.2023 година в структурата на дългосрочните инвестиции са включени:

- участие в капитала на Лев Корпорация АД - 6 832 хил.лв. съгласно оценка на вещи лица

Към 31.12.2022 година в структурата на дългосрочните инвестиции са включени:

- участие в капитала на Лев Корпорация АД - 6 832 хил.лв. съгласно оценка на вещи лица

5. ДМА – имоти, машини и съоръжения

Към 31 декември 2023 и 2022 година Имотите, машините съоръженията и оборудването включват:

Нетекущите активи имоти, машини и съоръжения на Тони Консулт ООД са ползвани като обезпечение по предоставено дългосрочно банково финансиране. Върху търговското предприятие на ТОНИ КОНСУЛТ ООД е вписан особен залог в полза на Първа Инвестиционна Банка АД по Договор за банков кредит с максимално допустим размер на овърдрафта 1 500 хил.лв., с краен срок на погасяване 02.01.2024г. Към края на 2023г. и 2022 г. е извършен преглед на активите за обезценка в резултат на който не е признат и отчетен разход за обезценка.

Към 31 декември 2023 година Имотите, машините съоръженията и оборудването на ХАРМОНИЯ ТМ АД са на стойност 2 573 х.лв. За изготвянето на консолидираните данни е начислена амортизация към 31.12.2023г. , респективно 31.12.2022 г. върху преоценената стойност на сгради и машини.

6. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Активите по отсрочени данъци се представят компенсирано.

През 2023 год.няма движение по отсрочените данъци.

Временна разлика, неизползвани данъчни загуби,	31 декември 2022	Движение на отсрочените данъци за 2023		31 декември 2023
		увеличение	намаление	

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

неизполвани данъчни кредити	Данъчн а времен на разлика	Отсроч ен данък	Данъчн а времен на разлика	Отсроч ен данък	Данъчн а времен на разлика	Отсроч ен данък	Данъчн а времен на разлика	Отсроч ен данък
Активи по отсрочени данъци								
Обезценки на вземания по лизинг	97	9					97	9
Обезценки на вземания по предоставени заеми	99	6			-	-	99	6
Общо активи по отсрочени данъци:	196	15					196	15
Пасиви по отсрочени данъци								
Преоценъчен резерв	19	2		-		-	19	2
Общо пасиви по отсрочени данъци:	19	2	-	-	-	-	19	2
Отсрочени данъци (нето)	177	13					177	13

ТЕКУЩИ АКТИВИ

7. КРЕДИТИ

Текущи финансови активи	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Кредити и вземания (кредити, заеми и финансов лизинг)	2 537	2 770
Общо	2 537	2 770

8. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Материални запаси	551	643

За материалните запаси не са отчетени разходи за обезценка към 31.12.2023г. и респективно към 31.12.2022г.

9. ВЗЕМАНИЯ

Вземанията са оценени по стойността на тяхното възникване.

ВЗЕМАНИЯ

Вземания от посредници
Други вземания

31 декември	
2023 г.	2022 г.
45	26
871	2 223
916	2 249

10. ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА

в лева са оценени по номиналната им стойност, а деноминираните парични средства в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31.12.2023 година.

Структурата на паричните средства се илюстрира със следната таблица:

ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31 декември	
	2023 г.	2022 г.
В каса и разплащателни сметки	2 720	2 766
В чуждестранна валута	2	1
В български лева	2 718	2 765
	2 720	2 766

11. ПОДЧИНЕН СРОЧЕН ДЪЛГ

През 2016 година Дружеството от Групата е сключило договор за предоставяне на подчинен дълг с „ЗК Лев Инс” АД за 300 хил.лв. Средствата по този договор се предоставят без срок.

Условията на подчинения дълг са в съответствие с членове 72 и 73 от Директива 2009/139 / ЕО.

12. ПАСИВИ ПО ИЗДАДЕНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДОГОВОРИ

Към 31.12.2023 г. структурата на пасивите по издадени застрахователни договори, които показват задължението по остатъчно покритие и задължението за възникнали щети е както следва:

Структура на пасивите по издадени договори – Злополука , Заболяване

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

	2023-12-31					2022-12-31			
	Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали щети		Общо		Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали щети		Общо
	Без компонент на загуба	Оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск			Без компонент на загуба	Оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск	
Пасиви по застрахователни договори към 01 януари	(222)	(1 877)	(61)	(2 161)	Пасиви по застрахователни договори към 01 януари	(369)	(1 927)	(30)	(2 326)
Приходи от застрахователни договори	5 589			5 589	Приходи от застрахователни договори	5 482			5 482
Направени разходи		(7 163)	(148)	(7 311)	Направени разходи		(8 928)	(229)	(9 157)
Промяна в пасив за възникнали щети		1 138	150	1 288	Промяна в пасив за възникнали щети		1 466	198	1 663
Застрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-	(42)	-	(42)	Застрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-			
Застрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход		(2)		(2)	Застрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход		58		58
Общо приходи /разходи,включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	5 589	(6 069)	2	(479)	Общо приходи /разходи,включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	5 482	(7 404)	(31)	(1 953)
Получени премии	(5 552)			(5 552)	Получени премии	(5 336)			(5 336)
Платени щети		3 798		3 798	Платени щети		5 528		5 528
Платени разходи		2 134		2 134	Платени разходи		1 935		1 935
Общо паричен поток	(5 552)	5 932		380	Общо паричен поток	(5 336)	7 463	0	2 128
Пасиви по застрахователни договори към 31 декември	(186)	(2 014)	(59)	(2 260)	Пасиви по застрахователни договори към 31 декември	(222)	(1 868)	(61)	(2 152)

Структура на пасивите по издадени договори – Дългосрочна застраховка Живот

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

	2023-12-31					2022-12-31			
	Пасив за остатъчно покритие		Пасив за възникнали щети	Общо		Пасив за остатъчно покритие		Пасив за възникнал и щети	Общо
	Без компонент на загуба	Марж договорно обслужване				Без компонент на загуба	Марж договорно обслужван		
Пасиви по застрахователни договори към 01 януари	(831)	(402)	(61)	(1 295)	Пасиви по застрахователни договори към 01 януари	(957)	-	(18)	(975)
Приходи от застрахователни договори	419			419	Приходи от застрахователни договори	643			643
Направени разходи			(817)	(817)	Направени разходи		0	(958)	(958)
Промяна в пасив за възникнали щети			47	47	Промяна в пасив за възникнали щети			24	24
Загуби по обременителни договори		88		88	Загуби по обременителни договори		(13,00)		(13,00)
Застрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-	-	(1)	(1)	Застрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	(102)	-	-	(102)
Застрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход	1	(2)		(1)	Застрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход	163	(389)	2	(225)
Общо приходи /разходи, включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	419	86	(771)	(265)	Общо приходи /разходи, включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	704	(402)	(932)	(631)
Получени премии	(513)			(513)	Получени премии	(578)			(578)
Платени щети			479	479	Платени щети			610	610
Платени разходи			301	301	Платени разходи			279	279
Общо паричен поток	(513)		780	267	Общо паричен поток	(578)	0	889	311
Пасиви по застрахователни договори към 31 декември	(925)	(316)	(52)	(1 293)	Пасиви по застрахователни договори към 31 декември	(831)	(402)	(61)	(1 295)

Структура на пасивите по презастрахователен договор в х.лв.

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

	2023-12-31						2022-12-31			
	Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали щети		Общо		Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали щети		Общо	
	Без компонент на загуба	Оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск			Без компонент на загуба	Оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск		
Пасиви по презастрахователни договори към 01 януари	-	511	17	528	Пасиви по презастрахователни договори към 01 януари	-	916	4	920	
Отстъпени премии на презастраховател	(893)			(893)	Отстъпени премии на презастраховател	(893)			(893)	
Възстановни щети		2 163	64	2 227	Възстановни щети		2 495	82	2 577	
Промяна в пасив за възникнали щети - подход на разпределение на премиите - отстъпени		(799)	(62)	(861)	Промяна в пасив за възникнали щети - подход на разпределение на премиите - отстъпени		916	(69)	(985)	
Презастрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-	12	-	12	Презастрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-	-		-	
Презастрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход		1		1	Презастрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход		(18)		(18)	
Общо приходи /разходи,включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	(893)	1 376	2	485	Общо приходи /разходи,включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	(893)	1 561	12	680	
Отстъпени премии на презастраховател	893			893	Отстъпени премии на презастраховател	893			893	
Възстановни щети		(1 257)		(1 257)	Възстановни щети		(1 971)		(1 971)	
Общо паричен поток	893	(1 257)		(364)	Общо паричен поток	893	(1 971)	0	(1 077)	
Активи по презастрахователни договори към 31 декември	0	631	18	650	Активи по презастрахователни договори към 31 декември	0	507	17	523	

13. КАПИТАЛ

Основният капитал на Групата е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация. Към 31.12.2023 г. внесенияят капитал е в размер на 13 769 хил.лв. Процентното разпределение на акциите от капитала на Дружеството-майка между акционерите е както следва:

АКЦИОНЕР	брой акции	относителен дял в %
ЗК „Лев Инс” АД	91 310	66.315%
„ЛЕВ КОРПОРАЦИЯ” ЕООД	38 314	27.826%
„ЛЕВА ГРУП” ЕООД	4 039	2.933%
СДРУЖЕНИЕ „БЧК”	3 029	2.199%
Група физически лица	998	0.723%
ОБЩО:	137 690	100%

14. НЕТЕКУЩИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Нетекущи Финнсови пасиви	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Кредити и задължения	1 973	1 702
	1 973	1 702

15. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ ПАСИВИ

Отсрочени данъчни пасиви	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Отсрочени данъчни пасиви	159	166
	159	166

16. Задължения и други пасиви

Текущите задължения са оценени по стойността на тяхното възникване.

Тяхната структура се илюстрира чрез следните две таблици:

ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31 декември	
	2023	2022
Задължения към презастраховател	247	253
Задължения към персонала и осигурителни институции	233	114
Други задължения	378	1 590
	858	1 957

IV. ПОЯСНЕНИЯ ПО ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Резултатът от застрахователни услуги се формира от приходите и разходите, извършени от Дружеството в Групата, във връзка с издадени застрахователни договори и държани презастрахователни договори.

При първоначалното прилагане на Международен счетоводен стандарт за финансово отчитане 17 - Застрахователни договори (МСФО 17), Дружеството в Групата прилага подхода на разпределение на премията по отношение на всички издадени застрахователни договори и всички държани презастрахователни договори.

Дружеството в Групата избира да прилага чл. 59, (а) от МСФО 17, като признава всички парични потоци за придобиване на застраховане като разходи, когато направи тези разходи, тъй като приема, че периодът на покритие по всеки договор в групата при първоначалното признаване е не повече от една година.

Дружеството в Групата класифицира разходите си като пряко относими и неотносими към издадените застрахователни договори .

В резултата от застрахователни услуги се включват само пряко относимите разходи към издадените застрахователни договори. От своя страна те са разделени на такива, които се признават в момента на тяхното извършване и такива, които се дисконтират през изчисленията за пасива за остатъчно покритие.

Разходите, класифицирани като неотносими, не се включват в резултата от застрахователни услуги. Те се представят в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като други оперативни разходи.

17. РЕЗУЛТАТ ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ УСЛУГИ

Бележки по позициите в отчета за печалба или загуба са илюстрирани със следните таблици:

в хил. лв	2023 г.	2022 г. преизчислен
Приходи от застрахователни договори		
Очаквани премии	6 096	6 125

Общо приходи от застрахователни договори	6 096	6 125
Освобождаване марж на договорно обслужване	88	(13)
Освобождаване марж на договорно обслужване	88	(13)
Разходи по застрахователни услуги		
<i>Разходи, дисконтирани през изчислението на пасивите по издадени застрахователни договори</i>		
Възникнали щети	(4 222)	(7 900)
Промяна в пасива за възникнали щети	(138)	1 490
Промяна в корекцията за риск	3	198
<i>Разходи, признати в момента на тяхното възникване</i>		
Относими аквизиционни разходи	(1 840)	(1 667)
Относими оперативни разходи	(596)	(547)
Общо разходи по застрахователни услуги	(6 793)	(8 426)
Резултат от застрахователни услуги	(697)	(2 315)
 Нетни разходи по държани презастрахователни договори		
<i>Нетни разходи, дисконтирани през изчислението на пасивите по издадени застрахователни договори</i>		
Отстъпени премии на презастраховател	(893)	(893)
Възстановени щети	2 227	2 577
Промяна в пасива за възникнали щети	(799)	(916)
Промяна в риска за неизпълнение на задълженията на презастраховател	(62)	(69)
Нетни разходи по държани презастрахователни договори	473	699
Нетен резултат от застрахователни услуги	(224)	(-1 616)

18. РЕЗУЛТАТ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

в хил. лв	2023 г.	2022 г. преизчислен
Нетна доходност от инвестиции в т.ч.	385	(545)
Приходи от лихви и такси	505	436
Промяна в стойността на инвестиции	84	827
Финансови разходи	(204)	(1808)

Другите разходи включват отписани вземания и платени санкции от регулаторни органи.

Съгласно българското данъчно законодателство за 2023 година Групата дължи корпоративен данък върху печалбата в размер на 10%. През 2023 година Групата завършва с отрицателен финансов резултат.

V. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Към 31.12.2023 год. Групата прави следните оповестявания по повод свързани лица:

- ЗК „Лев Инс“ АД
- „Лев корпорация“ АД
- Лева груп“ ЕООД
- Сдружение „БЧК”
- Алтомакс АД
- Лозана Любенова Славчова
- Адриан Ненов Димов
- Павел Валериев Димитров

ЗК „Лев инс” АД е акционер, притежаващ 66.315% от гласовете в Общото събрание на акционерите на „Животозастрахователен институт” АД и има контрол над дружеството..

„Животозастрахователен институт” АД е съдружник, притежаващ 65.50% от „Тони консулт” ООД и има контрол над дружеството.

„Животозастрахователен институт” АД е акционер, притежаващ 94.16% от „ХАРМОНИЯ-ТМ” АД и има контрол над дружеството.

Сделки свързани лица

Към 31.12.2023г. Дружество от Групата има сключен презастрахователен договор със ЗК „Лев инс” АД. Остойностяването на договора е на годишна база по приложен образец ,който да съдържа нетна събрана премия , изплатени обезщетения и настъпили ,но неизплатини (висящи) щети към края на съответната година.

За 2023 г. между дружествата - ЗК „Лев инс” АД и „Животозастрахователен институт” АД е сключен презастрахователен договор, по силата на който Животозастрахователен Институт АД пласира 75% от действието на конкретен засрахователен договор по засраховка злополука и заболяване.

Към 31.12.2023г. действа сключен договор за сътрудничество със Сдружение «БЧК» .

Приходи от сделки свързани лица

Приходи сделки свързани лица:	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
➤ Застрахователен договор		
ЗК Лев Инс АД	1987	2701
Общо приходи от сделки свързани лица	1987	2701

Разходи от сделки свързани лица

Разходи от сделки свързани лица:	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
➤ Застрахователен договор		
ЗК Лев Инс АД	1624	1624
Общо разходи сделки свързани лица	1624	1624

Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружествата в Групата включва Съвета на директорите и двама изпълнителни директори.

Съветът на директорите на Дружеството – майка се състои от петима членове, както следва:

Адриан Ненов Димов

Павел Валериев Димитров

Лозана Любенова Славчова

Изпълнителни директори на Дружеството-майка на Групата са:

Павел Валериев Димитров

Лозана Любенова Славчова

Разчети със свързани лица в края на годината

Вземания свързани лица в края на годината :

	2023	2022
Вземания	BGN '000	BGN '000
ЗК Лев Инс АД	-	525
Общо вземания свързани лица	-	525

Задължения свързани лица в края на годината :

	2023	2022
Задължения	BGN '000	BGN '000
ЗК Лев Инс АД	997	553
Общо задължения свързани лица	997	553

Задълженията към 31.12.2023г. в размер на 300 хил.лв., респективно към 31.12.2022г. са по договори за подчинен срочен дълг от 2016г. между ЗК Лев Инс АД и Животозастрахователен институт АД.

VI. УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ПАСИВИ

През 2023 година не са предявявани правни и гаранционни иски от и към Дружествата в Групата.

VII. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Цели и политика на ръководството по отношение управление на рисковете, на които е изложено дружеството

Групата е изложена на различни видове рискове, свързани с притежаваните финансови инструменти и по-конкретно с риска от възвращаемостта от направените инвестиции, т.е. риска от загуба, когато възвращаемостта на инвестицията се различава от очакваното и с риска, които е свързан с разходите – риска от загуба когато разходите са по-големи от очакваното. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск, лихвен и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от ръководството на Дружествата в Групата. Приоритет на ръководствата е да обезпечи адекватна система за навременното идентифициране и управление на различните видове рискове, като първостепенно значение в такава система имат процесите по управление

на рисковете, механизмите за поддържането им на приемливо ниво, осигуряване на оптимална ликвидност и диверсификация на застрахователния портфейл на дружество от групата.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложени Дружествата в Групата, са описани по-долу.

✚ *Пазарен риск*

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружествата в Групата са изложени на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружествата. За избягване на риска от концентрация в определени финансови инструменти дружество от Групата се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на застрахователните резерви. Освен това през текущия и предходен отчетен период дружеството от Групата не е ползвало хеджиращи инструменти пред характера, структурата и обема на поддържания инвестиционен портфейл.

✚ *Валутен риск*

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева.

Чуждестранните трансакции на Дружествата в Групата, деноминирани главно в евро не излагат Дружествата в Групата на значителен валутен риск. Към 31 декември 2023 курса на Еурото е фиксиран на 1.95538 лв./евро.

✚ *Кредитен риск*

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружествата в Групата. Дружествата в Групата са изложени на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. По отношение на кредитния риск от „Вземания от застраховани лица“, който е свързан с неплащане на премията или вноските по полици, дружеството от Групата е въвело политика за автоматично прекратяване на полиците в просрочие. Обезценяването на тези вземания се извършва съгласно чл. 83 от Наредба № 53.

Излагането на Дружествата в Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

31 декември 2023

Групи финансови активи – балансови стойности:	2023	2022 * преизчислен
	хил. лв.	хил. лв.
Текущи финансови активи	2 537	6 825
Вземания от посредници	45	26
Материални запаси	551	0
Вземания от клиенти различни от застрахователни	0	841
Други вземания	871	1 382
Пари и парични еквиваленти	2 720	2 766
Балансова стойност	6 724	11 840

✚ *Ликвиден риск*

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

Това е риска, свързан с вероятността от настъпване на затруднения при погасяване на текущите задължения при настъпване на техния падеж, както и риска, свързан със евентуални загуби от неотложна предварителна продажба на дългосрочни инвестиции.

В тази връзка е важно да се отбележи, че дружество от Групата е обект на регулация от Комисията за финансов надзор в страната. От 2016 г. дружеството от Групата изпълнява и изискванията за капиталова адекватност, съгласно Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент (Платежоспособност II).

31 Декември 2023

Активи и пасиви по остатъчен срок

В ХИЛЯДИ ЛЕВА

АКТИВИ	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Общо
Инвестиции в асоциирани и други предприятия, в които застрахователното предприятие има дялово участие				593	593
Нематериални активи				72	72
Вземания от посредници		45			45
Финансови активи				4 689	4 689
Активи по застрахователни договори				650	650
Дългодрочни инвестиции				6 832	6832
Отсрочени данъци			13		13
ДМА				2 573	2 573
Текущи финансови активи	2 537				2 537
Пари и парични еквиваленти	2 720				2 720
ОБЩО АКТИВИ	5 257	45	13	15 408	20 724

ПАСИВИ					
Пасиви по държани презастрахователни договори				247	247
Задължения и други пасиви	858				858
Пасиви по застрахователни договори			3 552		3 552
ОБЩО ПАСИВИ	858	0	3 552	247	4 657

Нетна разлика	4 399	45	- 3552	247	16 067
---------------	-------	----	--------	-----	--------

Лихвен риск

Дружество от Групата ползва финансиране за дейността си под формата на подчинен срочен дълг и в тази връзка е изложено на лихвен риск, но поради факта че договореното финансиране е с фиксиран лихвен процент, то този риск е незначителен.

31 Декември 2023

В ХИЛЯДИ ЛЕВА

АКТИВИ	Носещи лихва	Безлихвени	Общо
Инвестиции в асоциирани и други предприятия, в които застрахователното предприятие има дялово участие		593	593
Нематериални активи		72	72

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

Вземания от посредници		45	45
Текущи финансови активи	2 537		2 537
Други вземания		871	871
Пари и парични еквиваленти		2 720	2 720
ОБЩО АКТИВИ	2 537	4 301	6 838
ПАСИВИ	Носещи лихва	Безлихвени	Общо
Задължения към презастраховател		247	247
Пасиви по застрахователни договори		3 552	3 552
Задължения и други пасиви		858	858
ОБЩО ПАСИВИ		4 657	4 657
Разлика	2 537	-356	2 181

Наред с изброените по-горе рискове, Дружество от Групата е изложено и на застрахователен риск. Това е риска от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размера на щетите и на дължимите за тях обезщетения е по-голям от размера на заделяните застрахователни резерви на дружеството. Това на свой ред зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида на застрахователния портфейл на дружеството от Групата и размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск дружеството от Групата се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователен риск, като това намира отражение в Общите условия по застрахователните договори, предоставяни от дружеството от Групата.

Застрахователният риск намира отражение в процеса на уреждане на щетите и изчислението на застрахователните пасиви. Основните фактори, от които зависи положителния финансов резултат на дружеството от Групата са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Важно значение при управлението на застрахователния риск има и политиката за презастраховане на дружеството от Групата, чрез която допълнително се гарантира неговата финансова стабилност и максимална защита на интересите на застрахованите лица при евентуално възникване на застрахователни събития, които носят риск от чувствителни загуби в резултат от настъпване на единични застрахователни събития и от такива с катастрофичен характер.

VIII. Други оповестявания

1. Събития след края на отчетния период

Не са настъпили значими коригиращи или некоригиращи събития, между датата на съставяне на консолидирания финансов отчет и датата на неговото одобрение за публикуване.

2. Корекция на грешки

През текущия отчетен период Групата не отчита корекция на грешки.

3. Действащо предприятие

Консолидираният годишен финансов отчет на Групата на ”Животозастрахователен институт”, АД е изготвен на принципа на действащо предприятие, който предполага, че Групата ще продължи дейността си в обозримо бъдеще. Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет

ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата, ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

4. Оповестявания съгласно други законови изисквания

През 2023 г. Дружеството майка от Групата е начислило суми за одит услуги, предоставяни от регистрираните одитори за задължителен съвместен финансов одит в размер на 31 хил.лв.

Допълнително през отчетния период със съвместните одитори е договорено да извършат и договорени процедури за проверката и заверката по чл. 126, ал. 3 от КЗ на годишните справки по чл. 2, ал. 1, т. 1 и 2 от Наредба № 53 и за проверка и заверка на образците с годишни количествени данни по чл. 304, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2015/35.

През годината съвместните одитори не са предоставяли данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита, извън описаните по-горе. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

Съставител:

Изп.директор:

Изп.директор: